

శ్రమైక జీవన సంస్కృతి

(ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతిపై ప్రముఖుల ప్రసంగాల సంకలనం)

సంకలనం & సంపాదకత్వం

గౌరవ్

పెద్దింశెట్టి లెనిన్ బాబు

ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య

తూర్పుగోదావరిజిల్లా

ఇందులో...

01. ముందుమాట - గౌరవ్, సామాజిక కార్యకర్త, రామచంద్రపురం -- 03
02. నా మాట - లెనిన్ బాబు పెద్దింశెట్టి
-- సామాజిక కార్యకర్త, అంగర -- 05
03. అధ్యక్షోపన్యాసం : డాక్టర్ చెలికాని స్థాలిన్, - అధ్యక్షులు
డా.చెలికాని రామారావు మెమోరియల్ కమిటీ, రామచంద్రపురం -- 07
04. ఉపోద్ఘాతం : కట్టా కృష్ణారావు, సాంస్కృతిక వికాస ఉద్యమ నాయకులు-- 09
05. భారతీయ సంస్కృతి-మహిళల ప్రస్థానం
- కత్తి పద్మ, మహిళా చేతన నాయకురాలు, విశాఖపట్టణం. -- 11
- 06.భారతీయ సమాజం-సాంస్కృతికోద్యమ చరిత్ర
- జి.భార్గవ, న్యూ ఇనిషియేటివ్, కర్నూలు -- 17
07. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం-ఈనాటి తక్షణ కర్తవ్యం
- ఎస్.వేణుగోపాల్, ఎడిటర్, వీక్షణం, హైదరాబాద్. -- 29
08. సాంస్కృతిక స్రవంతి-సమైక్యతా భావన
- కొప్పర్తి వెంకటరమణమూర్తి, కవి, రచయిత, తణుకు. -- 40
09. కె.శాంతారావు, ప్రజానాట్యమండలి నాయకులు -- 44
10. సంస్కృతిలో స్త్రీల పాత్ర - విజయ భక్ష్
- హేతువాది, మహిళా ఉద్యమ నాయకురాలు, మండపేట. -- 51

01 ముందుమాట

మనుషులు బతకడానికి సమాజం ఎంత ముఖ్యమో సమాజం వికసించడానికి సంస్కృతి అంతే ముఖ్యం. ఏ సంస్కృతైనా మానవ ప్రవృత్తిలో భాగమే. ప్రవృత్తుల సారమే మనిషి, చరిత్ర, సంస్కృతి. వాటన్నింటి ధ్యేయం మానవ

కల్యాణం. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వమనే ఆధునిక ప్రజాతంత్ర భావాలకు మూలం మనిషి అవిశ్రాంతంగా చేసిన సత్యాన్వేషణే. మనిషి జరిపిన నిత్య సంఘర్షణే సాంస్కృతిక వికాసోద్యమం. భారతీయ సంస్కృతికి బహుళత్వం ఊపిరి. ఆరంభం నుంచీ అనేక భిన్న సంస్కృతులు కలగలిసి పయనించడం ఇక్కడ కనిపిస్తుంది.

మానవీయ దృక్పథాల స్ఫూర్తిని మన ఆచరణకి ఆలంబనగా స్మరించుకోవడం ఆరోగ్యకరమనే ధోరణితో ఇప్పటి వరకూ మా పరిమితుల్లో కొన్ని పనులు చేయడం జరిగింది. అందులో భాగంగా కొన్ని ప్రచురణలు కూడా తీసుకొచ్చాం. 1.సంస్కృతి, సంక్షోభాలు, సంవాదాలు 2. ప్రత్యామ్నాయ సినిమాలు, దృక్పథాలు, దృక్కోణాలు 3. మానవీయ ఆసరాస్వరం-మద్యపాన వ్యతిరేకోద్యమం 4. మద్యపానమా? మానవత్వమా? 5. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము... 6. ప్రజలు-కళలు 7.చదువు అంటే ఏమిటి? చదువెందుకు? 8. భారతదేశంలో వందేళ్ళ కమ్యూనిజం, విధానాలు, వైఖరులు 9. నవభారత యువ దిక్సూచి-భగత్ సింగ్ 10.కుల నిర్మూలన కోసం..... అభిప్రాయాలు-ఆలోచనలు 11. పరాయీకరణ, పరిణామాలు, పర్యవసానాలు అనే పుస్తకాలు మా సాంస్కృతిక కృషిలో భాగంగా నిలిచాయి. ప్రత్యక్ష కార్యాచరణలో భాగంగా కాకినాడ, రామచంద్రపురంలలో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య పేరుతోనూ.. డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితితో సంయుక్తంగా సమాలోచనా సమావేశాలను నిర్వహించాం. ప్రాచీన భారతీయ తాత్విక మూలాలు మొదలుకొని, ఆధునిక సిద్ధాంతాల వరకూ వికసిత సంస్కృతుల మీద ఒక తులనాత్మక అధ్యయనం, ఆచరణల ద్వారా సమకాలీన సమాజంలో చర్చకు ఆరోగ్యకరంగా తెరదీయడమే ఈ సమాలోచనా సమావేశాల నిర్వహణ ప్రధాన ఉద్దేశం. ప్రజా సంస్కృతిలో ప్రతిబింబించే అవిచ్ఛిన్నమైన భిన్నత్వాన్ని

కాపాడుకోవడంతోపాటు ఒక మానవీయ అర్థవంత ప్రవంతిగా కొనసాగే ఆరోగ్యకరమైన విధానాన్ని అంతర్లీనంగా అన్ని వ్యవస్థలూ పటిష్టంగా నిర్మించుకోవడం అవసరం. లేకపోతే అభివృద్ధి పేరిట ధ్వంసమవుతున్న అన్ని సమాజ శ్రేణుల్లోనూ ప్రాణంలేని యాంత్రిక జీవులే మనుషులుగా చెలామణీ అవుతుంటారు.

సంస్కృతిని హేతుబద్ధంగా మల్చుకున్న సమాజం మాత్రమే సమున్నతంగా ఎదగగలదు. పౌర సమూహపు ఆలోచనల్లో సమూలమైన మార్పు తీసుకురావడం ద్వారా మాత్రమే అది సాధ్యం. భారత సమాజంలో వేళ్ళూనుకొనిపోయిన కులతత్వం, మతతత్వం, పురుషాధిపత్యం, భూస్వామ్య అవశేషాలను అధిగమించడమనేది అంత తేలిక కాదు. అయితే ప్రతీ సమాజంలోనూ మార్పుని ఆహ్వానించే పురోగామి ప్రయత్నం జరగాల్సిందే.

మనిషి నడవడికని విమర్శనాత్మకంగా విశ్లేషించడం, అతడి ప్రవర్తనని, తప్పొప్పుల్ని అద్దంలో చూపించడం పారదర్శకమైన సంస్కృతిలోనే సాధ్యపడుతుంది. అటువంటి ఒక సారవంతమైన సంస్కృతిని నిర్మించే లక్ష్యంలో భాగంగా చేపట్టిన సమాలోచనా సమావేశాల్లోని ఉపన్యాసాల సారాన్ని లిఖితరూపంలో నమోదు చేసే పనిని మిత్రుడు పెద్దింశెట్టి లెనిన్ బాబు సమర్థవంతంగా చేసాడు. అనేక మంది మిత్రులు, శ్రేయోభిలాషుల అభ్యర్థన మేరకు ఆయా ప్రసంగాలను ఇన్నాళ్ళకిలా మీ ముందుకు తీసుకురావడం జరుగుతోంది. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనమనే మా ఈ సుదీర్ఘమైన ప్రస్థానంలో ప్రతీ అడుగులోనూ మాకు చేదోడు వాదోడుగా నిలుస్తున్న మిత్రులు, పెద్దలు డాక్టర్ చెలికాని స్థాలిన్ గార్కి, కె.శాంతారావు, కట్టా కృష్ణారావు గార్లకు సదా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. ప్రసంగాలను శ్రద్ధగా విని వాటికి అక్షర రూపాన్ని ఇచ్చిన మిత్రుడు పెద్దింశెట్టి లెనిన్ బాబుకు అభినందనలు.

రామచంద్రపురం

25-01-2022

గౌరవ్

ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య

రామచంద్రపురం

సెల్: 90320 94492

02. నా మాట

ఆధునిక కాలంలో మనం చూస్తున్న మనిషి గత కాలంతో పోల్చుకొంటే మారిపోయాడని, ఇంకా చెప్పాలంటే పాడైపోయాడంటూ జనం నిట్టూర్పుతుండటం తరచూ మనకు కనిపిస్తుంది. నిజానికి ఏ సమాజంలోనైనా మార్పు ఫలితాలు అనేవి

సామాజిక వ్యవస్థ నుంచి వస్తాయా? లేదా మనిషి ఆలోచనల నుంచి వస్తాయా? అన్న విషయంలో స్పష్టత అవసరం.

సంపదను సృష్టించే భూమి, యంత్ర పరికరాలు తదితర ఉత్పత్తి సాధనాలు అధిక శాతం ప్రజలకు దూరమై.. అతి కొద్ది మంది కుటుంబాలవారికి చేరిపోవడంతో ప్రజల మధ్య అంతరాలు తీవ్రమయ్యాయి. సంపద సంపన్న కుటుంబాల వద్ద రోజు రోజుకూ పేరుకుపోతూ అత్యధికంగా ఉన్న పేద, మధ్య తరగతి, కొద్ది పాటి ఉన్నత వర్గాల వారికి దూరమవుతూ వస్తుంది. కరోనా కాలంలో ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులు అడుగంటిపోగా అంబానీ, ఆదానీ లాంటి సంపన్నుల కుటుంబాల సంపద అనేక రెట్లు పెరగడమే ఇందుకు ఉదాహరణ.

ఆర్థిక సమస్యలు లేని సంపన్న కుటుంబాల వారికి సంపద తరలిపోతున్న తీరుకు కారణం శ్రమ దోపిడి అన్న విషయాన్ని ప్రజలకు తెలీకుండా ఉండే ప్రయత్నాలను సంపన్నుల చేతుల్లో ఉన్న మీడియా నిరంతరం చేస్తూనే ఉంది. ఈ సామాజిక మార్పు నుంచే సామాన్యులకు ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యలు పెరగడం, ఆ సమస్యల పరిష్కారానికి మార్గం తెలీక వారు సతమతమవ్వడం జరుగుతుంది.

వాస్తవాలు ఇలా ఉండగా... సమస్యలకు మూలం మనిషిలో స్వార్థం పెరిగిపోయిందనీ, కష్టపడే మనస్తత్వం నశించిందనీ, సుఖాలను వెతుక్కుంటూ స్వార్థ జీవిగా మారిపోతున్నాడంటూ మీడియా సాధనాలు ప్రచారం చేస్తున్నాయి. ఒక ప్రక్క ప్రజలు ఆకలితో అలమటిస్తుంటే సంపద కొద్ది మంది కుటుంబాలకు ఎందుకు చేరుతుందో విశ్లేషించడాన్ని విస్మరించిన మీడియా సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు మంట

కలుస్తున్నాయంటూ గగ్గోలు పెడుతుంది. గత కాలపు సంస్కృతిని విస్మరించడం వల్లనే వ్యవస్థ పాడైపోతుందంటూ తప్పుడు కారణాలను ప్రజలకు తెలిజెప్పుతుంది. వాటి ద్వారా సామాన్యులను పక్కదారి పట్టించే ప్రయత్నం నిత్యం జరుగుతుంది. ఒకానొక సామాజిక పరిస్థితుల్లో ప్రజల్లోకి చొరబడిన మధ్య యుగాలనాటి నమ్మకాలను ఆసరాగా తీసుకుని సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు పేరుతో ప్రజలను పక్కదారి పట్టిస్తున్నారు.

ఈ నేపథ్యంలో సంస్కృతి అంటే ఏమిటి? అన్న విషయంపై శాస్త్రీయమైన అవగాహన అవసరం. ఆ అవగాహనను ప్రజల్లో ప్రచారం చేయడం సమాజంపట్ల బాధ్యతగా మెలిగేవారి కర్తవ్యం. అందులో భాగంగానే “ప్రత్యమ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య”, “డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి” సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో “సాంస్కృతిక వికాసోద్యమం, సవాళ్ళు-సమాధానాలు”, “సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం-నేటి తక్షణ కర్తవ్యం” పేరుతో సమాలోచనా కార్యక్రమాలను నిర్వహించింది. గౌరవనీయులు గౌరవ్, డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్, కట్టా కృష్ణారావు గార్ల చొరవ వల్ల ఆయా కార్యక్రమాల నిర్వహణ సాధ్యపడింది.

ఆయా సమాలోచనా కార్యక్రమాల్లోని వక్తల ఉపన్యాసాలు ఆలోచించేవిగా సాగాయి. సంస్కృతి పుట్టు పూర్వోత్తరాలు, సామాజిక పరిణామ క్రమంలో ఏఏ మార్పులు చేసుకుంటూ సంస్కృతి ముందుకు సాగుతుందో, ప్రజా సంస్కృతికి మూలాలు ఏమిటో, ప్రస్తుత కాలంలో ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతి ఏమిటో అనే ప్రశ్నలకు స్పష్టమైన సమాధానాలను చెప్పాయి. వక్తల ఉపన్యాసాల సారాన్ని విస్తృతంగా జనంలోకి తీసుకెళ్ళాలన్న తపనతో సామాజిక కార్యకర్త గౌరవ్ గారు ఈ పుస్తక రూపకల్పనకు చొరవ చూపారు. ఆ కృషి కొనసాగింపులో భాగంగా వక్తల ఉపన్యాసాలను టైపు చేసి మీ ముందుకు తీసుకురావడానికి నా వంతు కృషి చేశాను. ఈ ప్రయత్నంలో లోపాలు, పొరబాట్లు దొర్లి ఉండొచ్చు. వాటిని సరిదిద్దుకునేలా మాకు సూచనలు, సలహాలు అందజేస్తారని కోరుకుంటున్నాం.

అంగర

25-01-2022

లెనిన్ బాబు పెద్దింశెట్టి

సామాజిక కార్యకర్త

సెల్: 98666 64333

03. అధ్యక్షోపన్యాసం

డాక్టర్ చెలికాని స్థాలిన్, అధ్యక్షులు, డా.చెలికాని
రామారావు మెమోరియల్ కమిటీ, రామచంద్రపురం.

సెల్: 98493 48162

(ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య ఆధ్వర్యంలో

కాకినాడలో 2021 అక్టోబర్ 31న “సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం-నేటి తక్షణ కర్తవ్యం” పేరుతో జరిగిన సదస్సుకు జన విజ్ఞానవేదిక రాష్ట్ర నాయకులు డాక్టర్ చెలికాని స్థాలిన్ గారు అధ్యక్షత వహించారు. రామచంద్రపురంలో డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి, ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో 2021 డిసెంబర్ 12న “సాంస్కృతిక వికాసోద్యమం, సవాళ్ళు-సమాధానాలు” పేరుతో నిర్వహించిన సదస్సుకు డాక్టర్ స్థాలిన్ గారు అధ్యక్షతన వహించారు. ఆయా కార్యక్రమాల్లో ఆయన చేసిన అధ్యక్షోపన్యాసాల సారాంశం ఇలా...)

సాంస్కృతిక వికాసోద్యమం, సవాళ్ళు-సమాధానాలు పేరుతో నిర్వహిస్తున్న సమాలోచనా కార్యక్రమానికి రాష్ట్రం నలుమూలల నుంచి హాజరైన వారందరికీ ధన్యవాదాలు. ఏదేశాభివృద్ధిలోనైనా సంస్కృతి పోషించే పాత్ర అమోఘమైనదని చరిత్ర చెబుతుంది. అయితే నేటి ఆధునిక యుగంలో సంస్కృతి గురించి జరుగుతున్న చర్చలో వాస్తవాల్లేమిటన్న విషయాన్ని అందరూ సమీక్షించాల్సిన అవసరం ఉంది. కట్టూ,బొట్టూ, వేషధారణలను సంస్కృతిగా చెప్పుకుంటున్న నేటి ప్రజలకు శ్రమ సంస్కృతి గురించి తెలియజెప్పాల్సి ఉంది. అందుకోసం చరిత్రలో సంస్కృతి తాలూకు అంశాలను తవ్వితీయాలి. వాటిని వాస్తవిక విషయాలను విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలి. అందుకోసం సంస్కృతి, చరిత్రపై అధ్యయనం చేసిన మేధావులచే ప్రసంగాల కార్యక్రమాలను విస్తృతంగా చేపట్టాలి. వారిచ్చిన ఉత్తేజంతో క్షేత్ర స్థాయిలో మరిన్ని ప్రచార కార్యకలాపాలను నిర్వహించాలి.

మిశ్రమ సంస్కృతి నేపథ్యం గల భారతదేశంలో ప్రతీ అంశాన్ని భిన్నత్వంలో ఏకత్వ భావనతో ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఏళ్ళ తరబడి కొనసాగిన శ్రమ సంస్కృతి భావన నేడు కొరవడుతున్న విషయాన్ని ప్రతీ ఒక్కరూ గుర్తించాలి. దోపిడీ శక్తులు శ్రమ సంస్కృతిని ఎంత దెబ్బతీస్తున్నప్పటికీ ప్రగతిశీల శక్తులు ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలను అప్రమత్తం చేస్తుండాలి.

గత కాలమంతా గొప్పదనీ, దేశాభివృద్ధికి పాతకాలం నాటి భావనలను ప్రచారం చేయాలనీ, వాటిని ప్రజలంతా అంగీకరించి ఆచరించాలంటూ నేడు విస్తృత ప్రచారం సాగుతోంది. అలాంటి ప్రచారం దేశ తిరోగమనానికి దారితీస్తుంది. సమాజంలో ఎవరు ఏమి చెప్పినా అలా చెప్పిన వారిపై గౌరవంతోనో, ఆరాధనా భావనతోనో అంగీకరించవద్దని గౌతమ బుద్ధుడు బోధించాడు. ఆయన చెప్పినట్టు మనిషికి హేతుబుద్ధి ఎంతో అవసరం. ఎవరేమి చెప్పినా విషయాలను ఎవరికి వారు విశ్లేషించుని నిర్ణయాలను తీసుకునే తత్వాన్ని ప్రజలకు అలవాటు చేయాలి.

దోపిడీ ఆర్థిక విధానాలు ఫలితంగా ప్రపంచంలో సామాన్యులు ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యల్లో కూరుకుపోతున్నారు. వాటిని ప్రతిఘటిస్తారన్న అభద్రతాభావంతో దోపిడీ వర్గం ప్రజల ఆలోచనలను తప్పుదారి పట్టించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అందుకు సంస్కృతి అనేదాన్ని ఆయుధంగా వాడుతున్నారు. దోపిడీ శక్తులను ప్రతిఘటించేందుకు శ్రమ సంస్కృతి తాలూకు విషయాలు ప్రజల్లో నిత్యం ప్రచారం ఉంచాల్సిన అవసరం ఉంది

సమానత్వం, లౌకిక భావాలుగల ఈ దేశాన్ని ప్రమాదంలోకి నెట్టివేస్తున్న ప్రతిఘాత శక్తుల చర్యలను ప్రతీ ఒక్కరూ ప్రతిఘటించాలి. ఆర్థిక సమస్యల పరిష్కారానికై ఉద్యమిస్తూనే శ్రమ సంస్కృతి పరిరక్షణకై కృషిని కొనసాగించాలి. ఏది భారతీయ సంస్కృతి అన్న అంశంపై క్షేత్ర స్థాయిలో చర్చ జరపాల్సిన అవసరం ఉన్న నేపథ్యంలో నేడు జరుపుకుంటున్న సమాలోచనా సదస్సు మనందరి అవగాహనను మెరుగుపర్చుకునేందుకు దోహదం చేస్తుంది. సంస్కృతి తాలూకు అంశాలను బోధించేందుకు వచ్చిన మేధావులకు, వినేందుకు ఆసక్తిగా వచ్చినవారికి స్వాగతం పలుకుతున్నాను. శ్రమ సంస్కృతి పరిరక్షణలో భాగస్వాములవుతున్న వారందరికీ కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటున్నాను. + + + + +

04. ఉపోద్ఘాతం

కట్టా కృష్ణారావు, సాంస్కృతిక వికాస ఉద్యమ నాయకులు, కాకినాడ.

త్యాగధనుల ఉద్యమ కేంద్రం తూర్పుగోదావరి జిల్లా.
జమీందారీ వ్యతిరేక ఉద్యమాలు ఉద్వేగితమైన సాగిన ప్రాంతం రామచంద్రపురం తాలూకా. శ్రామికవర్గ

ఆందోళనలకు ఆలవాలం కాకినాడ ప్రాంతం. ప్రాధాన్యతగల ఆయా ప్రాంతాల్లో శ్రమ సంస్కృతి పునరుజ్జీవనానికై ప్రత్యేక కృషికి బీజం పడింది. కలిసి వచ్చే మేధావులు, అభ్యుదయ వాదులు, కమ్యూనిస్టులు, ప్రజా సంఘాల నాయకులు, కార్యకర్తలను కలుపుకుంటూ ప్రజా సంస్కృతి పరిరక్షణకై సదస్సుల నిర్వహణా కృషి సాగింది.

డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి, ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన సదస్సులు సంస్కృతి చారిత్రక మూలాలను విశ్లేషించాయి. కాకినాడలోని దంటు సూర్యారావు కళావేదికలో 2021 అక్టోబర్ 31న “సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం-నేటి తక్షణ కర్తవ్యం” అనే అంశంపైనా.. రామచంద్రపురంలోని డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక భవనంలో 2021 డిసెంబర్ 12న “సాంస్కృతిక వికాసోద్యమం, సవాళ్ళు-సమాధానాలు” పేరుతోనూ సమాలోచనా సదస్సులను నిర్వహించారు.

చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి అధ్యక్షులు డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్, గౌరవ్, కట్టా కృష్ణారావు, మరెందరో ప్రజా సంఘాల నేతలు, కవులు, రచయితలు చొరవతో సాగిన ఆ కృషి విజయవంతంగా సాగింది. సంస్కృతి సంగతులు పదనిసలై పాట కట్టాయి. నలుమూలల నుంచీ తరలివచ్చిన ప్రజా సంస్కృతాభిలాషులు ఒక్క చోటకు చేరి భారతీయ సాంస్కృతిక మూలాలను విశ్లేషించారు. ప్రజా కోణంలో మానవ జీవన వికాశానికి కృషి చేస్తున్న పలు రంగాల ప్రముఖులు తాము పొందిన అనుభవ పూర్వక విజ్ఞానాన్ని మాటల రూపంలో మూటలుగా సభికులకు అందించారు.

ఉద్వేగభరితంగా సాగిన వక్రల ఉపన్యాసాలు చారిత్రక పరిణామ క్రమంలో భారతీయ సంస్కృతి ఏ ఏ రూపాల్లో ప్రదర్శితమైనదో కళ్ళకు కట్టినట్టు చెప్పాయి. కట్టూ, బొట్టూ, మత విశ్వాసాలు, వినియోగదారీ తత్వపు భావాల్ సాగిన సంస్కృతిగా భావించే రోజుల్లో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య పేరుతో సాగిన సదస్సులో మనిషికి మనిషిని అందించాలన్న కర్తవ్యాన్ని బోధించాయి. ప్రజా నాట్య మండలి కళాకారులు ఆలపించిన గీతాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి. ఆయా సదస్సుల్లో వక్రల ఉపన్యాసాల సారాంశాన్ని పుస్తక రూపంలో మీముందుంచే ప్రయత్నాన్ని చేసిన మిత్రులు పెద్దింశెట్టి లెనిన్ బాబు, గౌరవ్ లు అభినందనీయులు. + + +

కాకినాడ సదస్సులో ప్రజా వైద్యులు డాక్టర్ స్టాలిన్ గారితో జి.భార్గవ కె.శాంతారావులు మాటామంతీ...

05 భారతీయ సంస్కృతి-మహిళల ప్రస్థానం - కత్తి పద్మ

“సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం - నేటి తక్షణ కర్తవ్యం”
పేరుతో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య
ఆధ్వర్యంలో గౌరవ్, కృష్ణారావు చౌరవతో 2021 అక్టోబర్
31, ఆదివారం, కాకినాడ దంటు సూర్యారావు

కళావేదికలో సదస్సు నిర్వహించారు. జనవిజ్ఞానవేదిక సమత విభాగం నాయకురాలు
ఎన్.వి.పద్మావతి గారి అధ్యక్షతన “భారతీయ సంస్కృతి-మహిళల ప్రస్థానం” అంశంపై
నిర్వహించిన సదస్సులో విశాఖపట్టణానికి చెందిన మహిళా చేతన నాయకురాలు కత్తి
పద్మ గారు చేసిన ఉపన్యాస సారాంశం ఇలా...

సమాజ పురోగతికి దోహదపడిన మహిళల్లో ప్రశ్నించే తత్వం:

చారిత్రక పరిణామ క్రమంలో మహిళల్లో ప్రశ్నించే తత్వం సమాజ పురోగతికి
దోహదపడింది. అంతర్జాతీయంగా జరిగిన పరిణామాలకు ప్రభావితమైన మహిళలు
ఎప్పటికప్పుడు సామాజిక పరిస్థితులను మెరుగుపర్చే ఉద్యమాల్లో వీరోచితంగా పోరాడిన
చరిత్ర మహిళలకుంది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలోనూ, పలు ప్రాంతాల్లో
జరిగిన దోపిడీ వ్యతిరేక పోరాటాల్లోనూ మహిళల పాత్ర చరిత్రలో లిఖించతగినది.

ఉత్పత్తి క్రమమే సామాజిక స్థితిగతులను నిర్ణయిస్తాయి:

సమాజంలో సంపదను సృష్టించే ఉత్పత్తి క్రమమే సామాజిక స్థితిగతులను
నిర్ణయిస్తాయి. ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతి నిర్మాణానికై పోరాడే క్రమంలో ఉత్పత్తి తీరు
నేపథ్యంలో తలెత్తుతున్న మానవ సంబంధాలను సైతం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఆదిమ
సమాజం నుంచి నేటి పెట్టుబడిదారీ సమాజం వరకూ ఉత్పత్తి క్రమంలో ఉత్పత్తి శక్తులు,
ఉత్పత్తి సంబంధాల్లో వచ్చిన మార్పులను అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

భూస్వామ్య సమాజంలో హక్కులకు దూరంగా స్త్రీలు:

బ్రిటీషు వారు వచ్చే నాటికి ఆనాటి ఉత్పత్తి విధానాన్ని బట్టి ఇండియాలో భూస్వామ్య సంస్కృతి ఉంది. ఆనాడు స్త్రీలు విద్యకు దూరంగా ఉన్నారు. వైవాహిక హక్కులు లేవు, రెండో తరగతి పౌరులుగా ఉన్నారు. రాజకీయాల్లో ఎలాంటి ప్రాధాన్యత లేదు. శిశు హత్యలుండేవి. పునర్వివాహాలు లేవు, మతాలకు సంబంధించిన అణచివేత, సామాజిక హింసలను స్త్రీలు అనుభవించేవారు. వీటికి వ్యతిరేకంగా స్త్రీలు ఆలోచించేందుకు ఏ మాత్రం అవకాశం లేని రోజులవి.

స్త్రీల సమస్యలను ప్రస్తావించిన పునరుజ్జీవన ఉద్యమాలు:

భూస్వామ్య సంబంధాలు బలంగా ఉన్న రోజుల్లో బ్రిటీషువారు ఇండియాకు వచ్చారు. వారి పాలనా కాలంలో దేశంలో అనేక సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన ఉద్యమాలు, సంస్కరణోద్యమాలు ఆవిర్భవించాయి. వాటిలో భాగంగా రాజారామ్మోహనరావు, విద్యాసాగర్, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ లాంటి వారు స్త్రీల సమస్యలపై మాట్లాడారు. సతీ సహగమనం, బాల్య వివాహాలు, పునర్వివాహాలు ప్రస్తావన తీసుకొచ్చారు. అయితే వాటిని సమాజం ఆమోదించే పరిస్థితి ఆనాడు లేకపోయింది. బ్రహ్మ సమాజం ఏర్పాటయ్యాకా బాలికా విద్యకై పాఠశాలలను నిర్వహించారు. వితంతు ఆశ్రమాలు పెట్టారు. బాలికా విద్య, బాల్య వివాహాలను నిర్మూలించాలంటూ ప్రచార కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. రాజారామ్మోహనరావు హాజరైన బ్రహ్మ సమాజం సదస్సులో చేసిన తీర్మానాలు నాటి సామాజిక స్థితిగతులను ఎలా ప్రశ్నించారో తెలియచెబుతాయి. తర్వాత కాలంలో ఆర్య సమాజం వచ్చింది.

సంస్కరణ ఉద్యమాలకు ఆమోదం తెలిపిన బ్రిటీష్ పాలకులు:

బ్రిటీషు వాడు దేశ ప్రజలను ఎంత అణచివేసినా.. దోపిడీ చేసినా.. భారత దేశంలోని సామాజిక అంశాలపై జరిగిన సంస్కరణ ఉద్యమాలకు ఒక ఆమోదాన్ని కల్పించారు. 1795లోనే మొదటిసారి శిశుహత్యలకు వ్యతిరేకంగా చట్టం తీసుకొచ్చారు. కానీ అనేక పరిస్థితుల్లో అది అమలు కాలేదు. తిరిగి తర్వాత దానిపై చర్చ జరిగింది. ఫలితంగా

1804లో శిశు హత్య నివారణకై చట్టాన్ని చేశారు. చట్టాలు చేసినప్పటికీ అమలులో లోపాలైతే కొనసాగాయి. అలాంటి పరిస్థితి నేటిరోజుల్లోనూ చూస్తున్నాం. శబరిమల అయ్యప్పస్వామి ఆలయంలోకి మహిళలు వెళ్లేందుకు కోర్టు అనుమతి ఇచ్చినప్పటికీ ఆలయ ప్రవేశానికి అవకాశం లేకపోయిందన్నది ఇందుకు ఒక ఉదాహరణ.

జమీందారీ వ్యవస్థలో మహిళలపై హింస:

భారతదేశంలోకి బ్రిటీషు వారు వచ్చాకా దోపిడీ పెరిగింది. ఆంగ్లేయుల వలస దోపిడీ, జమీందార్ల ప్రత్యక్ష దోపిడీ కారణంగా ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. జమీందార్లకు భూయాజమాన్య హక్కులు ఇవ్వడంతో క్షేత్ర స్థాయిలో ప్రజలను పీడించడం తీవ్రమైంది. ఆనాటి ఆర్థిక స్థితిగతులు స్త్రీలపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపాయి. కన్యాశుల్కం, బాల్య వివాహాలు చేయడం తీవ్రమయ్యాయి. దక్షిణ భారతదేశంలో బలమైన దేవదాసీ వ్యవస్థ, వేశ్యా వాటికలుండేవి. బహుభార్యత్వం కారణంగా అధిక సంతానం కలిగి ఉండటం వారిని పోషించడమనేది భారంగా మారడంతో మహిళలకే, కాకుండా పురుషులకు సైతం సమస్యగా మారేది. పేదరికం తట్టుకోలేని కుటుంబాలు తమ పిల్లల్ని కన్యాశుల్కం పేరుతో అమ్ముకునేవారు. కన్యాశుల్కం విధానానికి వ్యతిరేకంగా ఒక సంస్కరణ ఉద్యమం ముందుకు వచ్చింది.

బ్రిటన్ లో సంఘటితమైన మహిళలు:

1905లోనే ఇంగ్లాండ్ లో స్త్రీలకు ఆస్తిహక్కు కావాలని పార్లమెంట్లో బిల్లు ప్రవేశపెట్టారు. అయితే అది వీగిపోయింది. బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన పక్షం వారే ఆ బిల్లును వ్యతిరేకించారు. 1957లో సామాజిక పరిస్థితులు మారిన క్రమంలో ఇంగ్లాండ్లో విడాకుల చట్టానికి ఆమోదం అయ్యింది.

మహిళా చైతన్యానికి పునాది:

మెకాల్ విద్యావిధానం కారణంగా భారతదేశంలో పాఠశాలలు తెరిచారు. మిషనరీ స్కూల్స్, ఆర్య సమాజం కృషి కారణంగా మరీ ముఖ్యంగా బెంగాల్ వంటి ప్రదేశాల్లో చైతన్యం విస్తృతమైంది. జ్యోతీరామ్ పూలే వంటి సంఘ సంస్కర్తల కృషి ఫలితంగా మహిళలకు విద్య

అవకాశాలు దక్కాయి. బాలికా సంఘం, మహిళా సంఘాలను ఏర్పాటు చేశారు. క్రిస్టియన్ ఉమెన్ అసోసియేషన్ ఏర్పాటయ్యాకా తొలిసారి స్త్రీల హక్కులపై మాట్లాడారు. అనివార్యంగా బ్రిటీష్ వాడు ప్రజానుకూలమైన కొన్ని చట్టాలను తీసుకొచ్చాడు.

తీవ్ర ప్రతిఘటనలను ఎదుర్కొన్న సంస్కరణోద్యమాలు:

1829లో సతీసహగమన నిర్మూలనా చట్టం చేయగా అప్పటి సమాజం నుంచి తీవ్రమైన ప్రతికూలత వచ్చింది. భర్త చనిపోతే భార్య కూడా చనిపోవాలనే భావనకు సైతం ఆనాటి సమాజంలో బలమైన మద్దతు ఉండేది. దాన్ని వ్యతిరేకించే వారిని రాళ్ళతో కొట్టారు. ఉద్యమకారులకు ఇల్లు అద్దెకు ఇచ్చేవారు కాదు. సంఘ బహిష్కరణ చేసేవారు.

మహిళల్ని ఉద్యమాల్లోకి తీసుకొచ్చిన జాతీయ కాంగ్రెస్:

జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్టీ మహిళల్ని స్వాతంత్రోద్యమంలోకి విశేషంగా తీసుకొచ్చింది. కాకపోతే మొదటితరంలో ఆ కృషికి మత వాసన ఉందనిపించింది. 1905 కాలంలో మహిళా వింగ్ ను హిందూమేళాగా పిలిచేవారు. గాంధీ వచ్చాకా మహిళలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. సగభాగంగా ఉన్న మహిళలు స్వాతంత్రోద్యమంలో పాల్గొనడం ద్వారా స్వాతంత్ర్యం సిద్ధిస్తుందని చెప్పారు. దీంతో చదువుకున్న వారు, మరీ ముఖ్యంగా జాతీయ బూర్జువా వర్గం వారు, మధ్య తరగతి మేధావులు ఉద్యమాల్లోకి వచ్చారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు తమ ఇళ్ళల్లోని మహిళలను ఏదోక స్థాయిలో ఉద్యమాల్లో పనిచేసేందుకు తీసుకొచ్చేవారు. ఫలితంగా మంచి మహిళా బృందం ఉద్యమాల్లోకి వచ్చింది. 1917లో అనిబిసెంట్, 1922లో సరోజినీ నాయుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షులయ్యారు. మొదటి రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించినప్పుడు మనదేశం తరపున మహిళలు కూడా పాల్గొంటారన్నప్పుడు బ్రిటీషు పాలకులు అంగీకరించలేదు. వారిదేశంలో మహిళలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి సంస్కరణలు చేసుకున్న బ్రిటీషు వారు మన దేశంలో మహిళలకు తొలి రోజుల్లో అవకాశం ఇవ్వకపోవడాన్ని గమనించాలి. తర్వాత కాలంలో సమావేశాలకు అనుమతించారు. అప్పుడు మహిళలకు ఓటు హక్కు ఇవ్వాలనీ, మహిళా ఓటర్ల జాబితాను ప్రకటించాలని సరోజినీ నాయుడు అడిగారు. దీనిపై బ్రిటీష్ పార్లమెంట్ లో చర్చ జరిగింది. అప్పటి కమీషన్ ఓటు హక్కుకు అంగీకరించలేదు. కానీ ఆ హక్కును మహిళలు అడుగుతున్న తీరు ఆకట్టుకుందనీ ఇండియాలోని ప్రాంతాల్లో అంగీకరిస్తే అమలు

చేసుకోవచ్చని బ్రిటీషు వారు అవకాశం ఇచ్చారు. ఫలితంగా ఒక్కో రాష్ట్రంలో ఓటు హక్కును కల్పించడం ప్రారంభమైంది. ఇది మహిళల విజయంగా చెప్పుకోవచ్చు.

స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో వీరోచితంగా పోరాడిన మహిళలు:

స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో మహిళలు వీరోచితంగా పోరాడారు. ఉద్యమ అవసరం కోసం వారి వేష, భాషలను కూడా మార్చుకునేవారు. విదేశీ వస్తువులను విడనాడారు, గాజులు తీసి పడేసి నినాదాలు చేసేవారు. కార్మిక సంఘాలు ఏర్పాటు కాగా మహిళలు విస్తారంగా పాల్గొన్నారు.

మహిళా ఉద్యమాలకు ఊపిరిపొసిన సోషలిస్టు చైతన్యం:

భారతదేశంలో మహిళలు అంతర్జాతీయంగా జరిగిన పరిణామాల నేపథ్యంలో సోషలిస్టు చైతన్యంతో ముందుకు సాగారు. ప్రపంచంలో సోషలిస్టు శక్తులు బలోపేతమైన నేపథ్యంలో దేశంలో సోవియట్ చైతన్యం వచ్చింది. అస్సాం, బెంగాల్ తదితర ప్రాంతాల్లో మిలిటెంట్ పోరాటాలు సాగాయి. 1789లో ఫ్రెంచ్ విప్లవం జరిగిన తర్వాత జర్మన్ మహిళలు సంఘటితంగా ఉంటూ విస్తృతంగా పోరాటంలోకి వచ్చారు. 1793లో మానవ హక్కుల చట్టం ఒకటి చేసినప్పుడే తమకు ఓటు హక్కు, చట్ట సభల్లో ప్రవేశించే హక్కు రెండూ కావాలని పోరాడారు. భారతదేశంలో ఇప్పటికీ మహిళా బిల్లు అమలు కావడంలేదు. భారతదేశంలో 1996లో దేవగాడ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు ప్రవేశ పెట్టిన మహిళా బిల్లు నేటికీ ఆమోదం కాలేదు. 2010లో రాజ్యసభలో ఆమోదం పొందినప్పటికీ లోక్ సభలో నేటికీ ఆమోదానికి నోచుకోలేదు.

వదిలించుకున్న మూఢత్వం మళ్ళీ ముందుకు వస్తుంది:

ఆధునిక సమాజం వదిలించుకున్న మధ్య యుగాలనాటి మూఢత్వ భావాలు మళ్ళీ ముందుకు వస్తున్నాయి. కమ్యూనిస్టు పార్టీల్లో చీలికలు కారణంగా మహిళా ఉద్యమాల్లో సైతం చీలికలు వచ్చాయి. గతంలో సమరశీల పోరాటాలు కారణంగా వదిలించుకున్నవన్నీ తిరిగి ప్రారంభమవుతున్నందున సాంస్కృతిక విఘాతం నేపథ్యంలో మహిళలు మరింత ప్రమాదంలోకి నెట్టబడుతున్నారు. హింస, హత్యలు, అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. మతతత్వ ప్రభావం పెరిగిపోతుంది.. మూఢ విశ్వాసాలు, మత వైషమ్యాలు వచ్చి సంస్కృతి మొత్తం వ్యాపారమయమైపోతున్న పరిస్థితిల్లో ఉన్నాం.

మహిళా భాగస్వామ్యంతో మరో సంగ్రామానికి సిద్ధం కావాలి:

మారుతున్న సామాజిక, రాజకీయ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో మనం ఎక్కడ మొదలయ్యామో, ఏం చేస్తున్నామో, ఏం చేయాలో అన్న అంశాలపై ప్రగతిశీల శక్తులకు స్పష్టత ఉండాలి అవసరం ఎంతైనా ఉంది. తిరోగమనానికి గల కారణాలను విశ్లేషించుకోవాలి. పురోగమనానికై తగిన నిర్ణయాలు చేయాలి. పోరాట మార్గాన పయనించాలి. పోరాడే శక్తి మహిళల్లో ఎప్పుడూ ఉంటుంది.

క్షేత్ర స్థాయిలో అనుభవాలు ముందుకెళ్ళమంటున్నాయి:

విశాఖ పట్టణంలో గంగవరం పోర్టు ప్రైవేటీకరణ వ్యతిరేక ఉద్యమంలో నూకరాజునే కార్మికుడిని పోలీసులు కాల్చి చంపేశారు. నూకరాజును చంపడం దారుణమని, ఆయన స్ఫూర్తితో పోరాటాన్ని మరింతగా ముందుకు తీసుకెళ్ళాలంటూ నిరసన కార్యక్రమం చేశాం. అందులోభాగంగా నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో “నూకరాజు మనందరికోసం చనిపోయాడు” అని అన్నప్పుడు ఒక వృద్ధురాలు లేచి పోరాటాన్ని ఆపవద్దని కోరింది. తాము ముసలాళ్ళమనీ, ఎప్పుడైనా చచ్చిపోతామనీ, తాము చనిపోతే పెద్దగా నష్టం ఉండదనీ, పోరాటంలో మేం ముందు వరుసలో ఉంటామని చెప్పింది. ఆ వృద్ధురాలి మాటలు క్షేత్ర స్థాయిలో మహిళా పోరాట శక్తిని తెలియచెప్తుంది. ఆమె మాటలు మాకెంతో ఉత్తేజాన్నిచ్చాయి. మనిషిన్నవాడు ఎప్పుడొకప్పుడు చనిపోతాడు. కానీ ఆ జీవితానికి ఒక అర్థం ఉండాలన్నది ముఖ్యం. ఒకానొక పోరాటంలో పోలీసులు మహిళలను లాఠీలతో తరిమి కొడుతుండగా మహిళలు కొంత దూరం పరిగెత్తుకొచ్చారు. ఒకచోట వెనక్కి తిరిగి రాళ్ళు విసిరేసరికి పోలీసులు వెను తిరిగారు. ఇలాంటివెన్నో మహిళా చైతన్యానికి తార్కానాలుగా నిలుస్తున్నాయి. మహిళ ఆధునిక చరిత్రను తిరిగి రాస్తుందని గురజాడ చెప్పారు. పోరాట గమనమే గమ్యమన్న విషయాన్ని సదా గుర్తించుకోవాలి. సంస్కృతి పునరుజ్జీవనానికై శ్రమించాల్సిన అవసరాన్ని ప్రతీ ఒక్కరూ గుర్తించి ముందుకు సాగాలి. ఆక్రమంలో “ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య” పేరుతో గౌరవ్, కృష్ణారావులు చొరవ చూపి మనందరితో చర్చించేందుకు ముందుకు రావడం అభినందనీయం.....

...పద్మగారి ఉపన్యాసం ముగిసినది...

06.భారతీయ సమాజం -సాంస్కృతికోద్యమ

చరిత్ర - జి.భార్గవ

“సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం - నేటి తక్షణ కర్తవ్యం”
పేరుతో డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్, గౌరవ్, కట్టా కృష్ణారావు
చేరవతో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య, డాక్టర్
చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి ఆధ్వర్యంలో 2021

అక్టోబర్ 31, ఆదివారం, కాకినాడలోని దంటు సూర్యారావు కళావేదికలోనూ, రామచంద్రపురంలోని డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక భవనంలో 2021 డిసెంబర్ 12న సమాలోచనా సదస్సులను నిర్వహించారు. కాకినాడ సదస్సులో ప్రజానాట్యమండలి నాయకులు కె.శాంతారావు అధ్యక్షతన భారతీయ సమాజం-సాంస్కృతికోద్యమ చరిత్ర అనే అంశంపైనా రామచంద్రపురం సదస్సులో డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్ గారి అధ్యక్షతన “భారతీయ సాంస్కృతిక వికాసం” అనే అంశంపైనా కర్నూలుకు చెందిన న్యూ సోషలిస్ట్ ఇనీషియేటివ్ నిర్వాహకులు జి.భార్గవ ఒక గంట సమయం చొప్పున ప్రసంగించారు. ఆయన ప్రసంగాల సారాంశం ఇలా...

సంస్కృతి విశాలమైనది:

సంస్కృతిని క్లుప్తంగా చెప్పుకోవడమంటే కొండను అద్దంలో చూపించడమే అవుతుంది. దానికి సంబంధించిన అంశాలను 01. సాంస్కృతికోద్యమ చరిత్రగానూ, 02. సాంస్కృతిక వికాసమనే అంశాలుగానూ చెప్పుకోవచ్చు.

సమస్యను అర్థం చేసుకోకపోతే సమస్యలో భాగంగా మిగిలిపోతాం:

చారిత్రక పరిణామ క్రమంలో మనిషి నేటి ఆధునిక కాలానికి చేరుకున్నాడు. అనేక సమస్యలతో సతమతమవుతున్న మనిషి పరిష్కార మార్గాలను ఈ సమాజంలోనే వెతుక్కోవాలి. మనం ఎదుర్కొంటున్న సమస్య మనకు అర్థం కానంత వరకూ మనం కూడా సమస్యలోనే ఒక భాగమవుతాము.

ప్రచారంలో ఉన్న భావజాలం జ్ఞానం కానే కాదు:

మేధావులుగా భావించేవారు చెప్పేవన్నీ వాస్తవాలు, సరైనవి కానవసరంలేదు గొప్ప గొప్ప మేధావులు, తాత్వికవేత్తలు, జ్ఞానులు సమాజాన్ని ముందుకు నడిపిస్తున్నారనుకోవడం సరైంది కాదు. వారి వర్గ ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు పనికివచ్చే భావజాలమే జ్ఞానమన్నది చలామణిలో ఉన్నది. అందుకే ముందస్తుగా మేధావులను కూర్చోబెట్టి ఎడ్యుకేట్ చేయాలని కారల్ మార్క్స్ నొక్కి చెప్పాడు.

ఎక్కువ మంది అంగీకరిస్తున్నంత మాత్రాన ఆమోదయోగ్యం కాదు:

ఎక్కువ మంది ఆమోదిస్తేనో ఆచరిస్తేనో అదంతా ఆమోదయోగ్యమైపోదు. పురుషాధిక్యగల సమాజంలో పురుషులు ఎక్కువ, ఆడవాళ్ళు తక్కువ, మగవారు లేనిదే ఆడవాళ్ళు జీవించలేరు అనే భావజాలం జ్ఞానంగా చెప్పలేము. అది కేవలం భావజాలం మాత్రమే ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ జ్ఞానం కానేకాదు. తరతరాలుగా మన బుర్రల్లో ఇలాంటి ఇంకించబడింది కాబట్టి అదే జ్ఞానమని అనుకుంటుంటాము. ప్రశ్నించకుండా ఆమోదించి దేన్నైతే ప్రచారం చేస్తుంటామో దాన్ని భావజాలం అని అంటారు. కవులు, రచయితలుగా పేరుబడినవాళ్ళల్లో అనేక మంది ఈ సమాజంలో ఉన్న భావజాలాన్ని వ్యాప్తి చేసేవారు మాత్రమే. యధాస్థితిని వారు యధావిధిగా కొనసాగించేందుకే పనిచేస్తారు. అందుకే మార్క్స్ ముందు వారినే విమర్శించాలంటాడు.

ప్రజల భాషలో రాసినంత మాత్రాన జ్ఞానికాదు:

ప్రజల భాషలో రాసిన శక్తివంతమైన కవి అయిన తులసీదాస్ 500 శతాబ్దాలుగా గొప్ప వ్యక్తిగా విస్తృత ప్రచారంలో ఉన్నాడు. కాలజ్ఞాని అని నారదుడే స్వయంగా హరినామం చేసి వాడిగా పుట్టినవాడన్న పేరుంది. అయితే ఏ భావాలను వ్యాప్తి చేసేందుకు ఆయన కవిత్వాన్ని వాడుకున్నాడన్నది ఆలోచన చేయాలి. పితృ, కుల వ్యవస్థలపై ఆధారపడి ఉన్న ఈ దేశ గత కాలపు భావజాలాన్ని కొనసాగించడమే తులసీదాస్ చేసినది. వర్ణ వ్యవస్థ ప్రకారం శూద్రుడుని దూరంగా ఉంచాలి. పితృస్వామిక వ్యవస్థ ప్రకారం స్త్రీలు ఇంటిలో ఉంటూ అందరికీ సేవలందించాలి. ఆడవారిని, పశువులను, శూద్రులను, డోలును

ఎప్పటికప్పుడు తన్నుతుంటేనో, బాదుతుంటేనో తప్ప వారు చక్కగా పని చేయరని అంటాడు. ఆ విషయాన్ని అద్భుతమైన ప్రజల భాషలో చెప్పాడు. భావజాల వ్యాప్తికి రామాయణ కథను చక్కగా వాడుకున్నాడు.

భావజాల వ్యాప్తి చేసే మేధావులపట్ల విమర్శనాత్మక దృష్టి కలిగి ఉండాలి:

భావజాలాన్ని వ్యాప్తి చేసే మేధావులు, కవులు, రచయితలు పట్ల విమర్శనాత్మక దృష్టి కలిగి ఉండాలి. వారికి ఎంత పేరు ప్రఖ్యాతిలున్నా సరే వారు చెప్పిన ప్రతీదానికి తల ఊపాల్సిన అవసరం లేదు. వారి మాటల్లో భావాన్ని బట్టి, మాటల్లో విలువలును బట్టి తూకం వేసేందుకు మంచి తూకపు రాళ్ళును సంపాదించుకోవడమే మనం చేయాల్సింది. లేదంటే ప్రగతిశీల శక్తులుగా ఉన్నవారు కూడా వారి పట్ల ఆహా... ఓహో... అంటూ వారిదారిలో కొట్టుకుపోతారు. వ్యక్తుల పేరు ప్రతిష్ఠలను బట్టి కాకుండా వారి మాటల్లో ఉన్న సత్యాన్ని బట్టి వాస్తవాలను అర్థం చేసుకోవాలన్న ఎరుక ఇటీవల అవగతమైంది. గతంలో ఇది లేకపోయింది.

నాలుగువేల సంవత్సరాలనాటి సంస్కృతిని కొనసాగిస్తున్న భారతదేశం:

ప్రపంచంలో అనేక సంస్కృతిలు వచ్చి, కొంతకాల కొనసాగి తర్వాత అంతరించిపోయాయి. కానీ సుమారు 4వేల సంవత్సరాలనాటి అవిచ్ఛిన్నమైన సంస్కృతి కొనసాగుతున్న ఏకైక దేశం బహుశా భారతదేశ సంస్కృతే. నాటి ఈ సంస్కృతికి సమకాలమైనవి ఎన్నో అంతరించిపోయాయి. సింధూ, రోమన్, గ్రీకు నాగరికతలు నశించిపోయాయి.

మన మొదటి నాగరికత సింధూ నాగరికత:

మనం ఇక్కడికి ఎలా వచ్చామో తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మన చరిత్రకు సంబంధించిన మొదటిది సింధూ నాగరికత. వారి సాంఘిక జీవనం ఎలా ఉండేదో సంపూర్ణంగా తెలుసుకోలేకపోయాం. దానికి అవశేషాలుగా హరప్పా, మొహంజదారోలను చూసి గొప్ప పట్టణీకరణ గలదని తేలింది. అనేక కారణాలు వల్ల అవి పతనమయ్యాయి.

ఆర్యుల రాక

సింధూ నాగరికత నాశనమయ్యాకా ఆ ప్రజలంతా విశాల ప్రాంతాలకు తరలిపోయారు. గ్రామీణ జీవనానికి మళ్ళారు. ఋగ్వేద ఆర్యులు ఆఫ్ఘాన్, కజకిస్తాన్, పాకిస్తాన్ మీదుగా భారతదేశంలోకి రావడం ద్వారా వారి సంస్కృతి ప్రవేశించింది. మనకు పూర్తి ఆధారాలున్న సంస్కృతి ఋగ్వేద సంస్కృతి. వారు పశుపోషకులు, సంచార గణాలు, తమ పశుగణాల కోసం పశ్చిమమైదానాలను విస్తరింపజేసుకునేందుకు ఇతర గణాలతో నిరంతరం యుద్ధాల్లో మునిగితేలినవారు.

కర్మ కాండలే ప్రధానంగా గల ఆర్య సంస్కృతి:

ఆర్య సంస్కృతి కర్మకాండలే ప్రధానంగా సంస్కృతి. యుద్ధ సమయంలోనూ, జీవితంలో అనేక ఇతర ఘటనల్లోనూ హోమము, యజ్ఞం చేసేవారు. అయితే ఆర్యులకు ముందున్న ఆదిమకాండలో కూడా కర్మకాండలు ఉన్నాయి. కానీ ఆర్యుల కర్మకాండల సంస్కృతి మంత్రోక్తమైనదిగానూ, శాస్త్రోక్తమైన పద్ధతుల్లోనూ ఉన్న సంస్కృతి.

ఆర్యుల సంస్కృతి సంగతులివీ...

ఆర్యుల సంస్కృతిని అర్థం చేసుకునేందుకు క్రింది పేర్లతో చెప్పుకోవచ్చు.

01. హోమ, సోమ, భోగ సంస్కృతి యుగం: (ఇది ఆర్యుల సంస్కృతి)

దేవతలను సంతోషపెట్టడం కోసం ఆర్యులు హోమాలు చేసేవారు. ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో ప్రత్యేక ద్రావకమైన సోమం లభ్యం కాగా దాన్ని త్రాగేవారు. ప్రతీ కార్యక్రమంలోనూ సోమంతో సంతోషపడేవారు. భోగమంటే సంతోషంగా బతకాలనే దృక్పథంతో బతికేవారు. వీరి దేవుళ్ళందరూ చాలా ప్రాక్టికల్ కు సంబంధించినవారుగా ఉండేవారు. నా పశువులకు మేత దొరకాలనుకునేవారు. అదే సమయంలో వాటిని తినాలనుకునేటప్పుడు తినేవారు. నిరంతరం భోగ జీవితం గడిపేవారు. ఇతర అంశాలు తమకు అవసరంలేదన్న ధోరణిలో జీవించేవారు.

ఆర్యులకు ఆధ్యాత్మిక చింతన ఉండేదికాదు:

ఆర్యులకు ఆధ్యాత్మిక చింతన అంటూ ఉండేది కాదు. ఇహలోక సుఖాలు కోసమే వారి దేవుళ్ళును సృష్టించుకున్నారు. వారికి కర్మకాండలు ప్రధానం. తమకు కావాల్సినవి దేవుడు ఇస్తాడని, దేవుడుకి కావాల్సినవి తాము ఇవ్వాలంటూ ఒక కాంట్రాక్ట్ తత్వంతో జీవించేవారు. అసలుకు వేదమతమనేది ఆధ్యాత్మికమతం కానేకాదు. వేదాంతమనీ, అనేక దర్శనాలున్నవనేవేవీ ఆ కాలంలో లేనేలేవు. ఇలాంటి భావనలు తర్వాత కాలంలో వచ్చాయి.

మొదటి సాంస్కృతికోద్యమంగా శ్రమనక సంస్కృతి:

హోమ, సోమ, భోగాలతో ఉన్న వైదిక సంస్కృతికి శ్రమనక సంస్కృతి ద్వారా పెను సవాల్ ఎదురైంది. దీన్ని మొదటి సాంస్కృతికోద్యమమని పిలవవచ్చు. సింధు నాగరికత విచ్ఛిన్నమై ప్రజలు వ్యవసాయంలో స్థిరపడ్డారు. ఆ తర్వాత ఆ ప్రజల మధ్య పరస్పర సహకారంతో సచ్ఛలతతో బతాకాలనే విలువలతోటి సర్వసంగ పరిత్యాగులనే శ్రమనక వర్గం తయారైంది. ఇహలోకంలోని చిన్న చిన్న సుఖాలకు సంతృప్తి పొందకుండానూ వాటి వలలో చిక్కిపోకుండానూ వాటి నుంచి తప్పించుకుని శ్రమించేవారు కాబట్టి వారికి “శ్రమనకులు” అని పేరు. వీరు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తిరుగుతూ రైతులకు బోధనలు చేసేవారు. సేవా పరిత్యాగమనే వాటిపై ఆధారపడి వారు తిరిగేవారు. దేని పట్ల నీకు వ్యామోహం ఉంటుందో దాన్ని వదిలేయాలి అనేదాన్ని పరిత్యాగం అంటారు. మనుషులు పట్ల, వస్తువుల పట్ల అటాచ్మెంట్ అతిగా పెట్టుకోకూడదని ప్రచారం చేసేవారు. భౌతిక అవసరాలను తీర్చుకోవడం సరైనదే కానీ జీవితమంటే అది మాత్రమే కాదు మరో అర్థం ఉంది దానికోసం వెతుకు అంటూ శ్రమనకులు ప్రచారం చేశారు. ఇతరులకు అవసరం ఏర్పడినప్పుడు ఫలితాన్ని ఆశించకుండా సేవ చేయమనేవారు.

వైదిక మతంస్తులపై వ్యతిరేకతకు కారణమైన శ్రమనకం:

శ్రమనక సంస్కృతి శరవేగంగా ఉత్తర భారతదేశంలో ఉద్యమరూపంలో వ్యాప్తిచెందింది. జానపద ఉద్యమంగా చెప్పబడే శ్రమనక ఉద్యమం కారణంగా వైదిక మతంస్తులపై వ్యతిరేకత పెల్లుబికింది.

ఉనికిలోకి జైన, బౌద్ధ మతాలు:

శ్రమనకుల సేవా, పరిత్యాగంల కొనసాగింపుగాన జీవిత విధానాలకు కొత్త మార్గాన్ని చూపుతూ జైనం, బౌద్ధం మతాలేర్పడ్డాయి. వీరి సిద్ధాంతాల అమలు కఠినంగా ఉండేది. జైనం స్వీకరిస్తే వైదిక కర్మకాండలను వదిలేసి రావాల్సిందే. జీవ హింస జరుగుతుందన్న భావనతో ఆకు కూరలు తినేటప్పుడు వేర్లుతో కూడిన వాటిని తినకూడదనేవారు. ఆకులు, పండ్లను మాత్రమే తినమనేవారు. బ్రాహ్మనులు చెప్పే కథ అంతా చోరీ చేసిన కథ. ఎందుకంటే అవన్నీ జైన, బౌద్ధ మతాల్లో ఉన్నవే.

సంక్షోభంలో వైదిక సమాజం:

వ్యవసాయక ప్రాంతాలుగా మారుతున్నప్పుడు పశువులను ఆహారంగా తింటానంటే కుదరని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి జీవ హింస వద్దన్న జైన, బౌద్ధ మతాల ప్రచారానికి స్పందన పెరిగింది. జంతువులను బలి ఇవ్వడం తప్పు అనే భావన పెరిగింది. జైన, బౌద్ధ మతాల ప్రభావంతో వైదిక కర్మకాండల సమాజం సంక్షోభంలో పడింది. వాటినుంచి జనం దూరమవుతున్నారు. జైన, బౌద్ధ మతాలను ఎదుర్కొనేందుకు వైదిక మతానికి చెందిన ఒక వర్గం ముందుకు వచ్చింది. వైదిక, కర్మకాండల ప్రభావానికి తట్టుకోలేని ఆ వర్గం వైదిక కర్మకాండలకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడింది. వైదిక, కర్మకాండల్లో ఉండే అతిని తగ్గించుకోవడం అనివార్యమైన పరిస్థితుల్లో ఆ వర్గం జైన, బౌద్ధాలతో సంభాషణ జరపడానికి కొత్త ఆలోచనలు చేశారు. అలా అని ఆ వర్గం జైన, బౌద్ధ మతాలను అంగీకరించలేదు. అదే సందర్భంలో వైదిక మూర్ఖమతంలో కొనసాగేందుకు కూడా ఆ వర్గానికి ఇష్టంలేదు. వారి ఆలోచనల్లో కూడా మూర్ఖత్వం నిండి ఉన్నప్పటికీ చుట్టూ ఆధునిక సమాజం రావడంతో కొత్త ఆలోచనలు చేయాల్సి వచ్చింది. ఆ నేపథ్యంలోనే ఆరు వైదిక దర్శనాలు పుట్టుకొచ్చాయి.

ఉనికిలోకి ఆరు వైదిక దర్శనాలు:

వైదిక మతంలోని కర్మకాండల అతిని వ్యతిరేకిస్తూ జైన, బౌద్ధాల ప్రభావానికిలోనైన వైదిక మతంలోని ఒక వర్గం నుంచి వైదిక దర్శనాలు పుట్టుకొచ్చాయి. సాంఖ్య, వైశేషిక,

న్యాయ అనే మూడు దర్శనాలు ఒకదానితో ఒకటి సంబంధం ఉండేవిగా పుట్టుకొచ్చాయి. ఇవి జైన, బౌద్ధం ప్రభావాల చేత భౌతికవాద ధోరణిని కలిగి ఉన్నాయి. ప్రకృతిని అన్వేషించడానికి దేవుని ప్రమేయం లేకుండానే చేయాలనే ధోరణికి చెందినవి. పంచ భూతాలు చేత, వాటి ధర్మాలు చేత ప్రకృతి నిర్మించబడిందంటూ భౌతికవాదం వైపు మొగ్గు చూపింది. చార్వాక మతం కూడా ఉంది. ఇది జైన, బౌద్ధాలకంటే విప్లవాత్మకమైన మతం. వేదాన్ని నమ్ముతూనే కొత్త ఆలోచనలు చేసే దర్శనాలు ఒక వైపు పుట్టాయి. మరో వైపు వేదాన్ని ఏ మాత్రం ఆమోదించని దర్శనాలు పుట్టాయి. వీటి మధ్య సుమారు 500 ఏళ్ళు కొనసాగింది. ఈ పీరియడ్ ను తత్వ, తర్క యుగమని పిలుస్తారు.

02. తత్వ తర్క యుగం:

హోమ, సోమ, భోగ యుగం తర్వాత తత్వ, తర్క యుగం వచ్చింది. విపరీతమైన తాత్విక శాఖలు ఈ కాలంలో వచ్చాయి. నూతన సిద్ధాంతం వస్తే అది ఎంత సరైనదో నిరూపించమనేవారు. వాస్తవమనిపిస్తే వీరి ఆలోచనలను సంస్కరించుకునేవారు. అవతలి సిద్ధాంతం సరైనదైతే అటువైపు మళ్ళేవారు. సాంఖ్య, న్యాయ, వైశేషిక స్కూల్ నుంచి వచ్చినవారు జైన, బౌద్ధులతో వాదించడం, అదే క్రమంలో బౌద్ధ, జైనాలకు సంబంధించిన కొందరు సాంఖ్య, న్యాయ, వైశేషికంలో చేరడం జరిగేది. ఇది చాలా అద్భుతమైన భారత తాత్వికత.

మాదే సరైన భావన అనే సంస్కృతి భారతదేశ భావన కానే కాదు:

“మాదే సరైనది” అనే భావన భారత భావన కానే కాదని ఆ నాటి పరిస్థితులు నిరూపిస్తున్నాయి. భిన్న భావాల, భిన్న తత్వ చింతనల, భిన్న భావ జాలాల, భిన్న సిద్ధాంతాల మధ్య సంవాదం చాలా ఆరోగ్యకర పరిస్థితిలో జరిగిన సంస్కృతి మన ప్రాచీనంలో ఉంది. అలాంటి దాన్ని మనం తిరిగి తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక సమాజం ఎప్పుడు ఉన్నతమైనది అవుతుందంటే భిన్న తాత్విక ధోరణులు, భిన్న ఆలోచనలు సహజీవనం చేసుకుంటూ ఒకదాన్ని మరొకటి సంఘర్షించుకుంటూ, ఒకదాన్ని మరొకటి సరిచేసుకుంటూ ఉండగలిగడం ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది. అయితే క్రీస్తు శతకం

2 శతాబ్దాల కాలం నాటికి ఇది పూర్తిగా నశించి ఒక కొత్త సాంస్కృతికోద్యమం మొదలైంది. అలా మొదలైన సాంస్కృతిక ఉద్యమంలోనే మనం నేటికీ కొనసాగుతున్నామని చెప్పొచ్చు.

వైదిక మతాన్ని కాపాడుకోవాల్సిన అత్యవసర పరిస్థితి:

జైన, బౌద్ధ మతాల ప్రభావాలకు సమాధానం చెప్పుకోలేకపోతే వైదిక మతం అంతరించిపోతుందన్న నిర్ణయానికి వైదికులు వచ్చారు. తమకంటూ ఒక తాత్విక పునాదిని ఏర్పర్చుకోకపోతే ఇబ్బంది అని గుర్తించింది. సాంఖ్య, వైశేషిక, న్యాయ దర్శనాలనేవి జైన, బౌద్ధాలతో సంవాదంపడుతూ నేర్చుకుంటూ వచ్చాయి. తర్వాత యోగ, పూర్వ మీమాంస, ఉత్తర మీమాంస అనే దర్శనాలు వచ్చాయి.

కర్మకాండలను వదిలేయడమే సమస్యలకు కారణంగా ప్రచారం:

యోగ, పూర్వ మీమాంస , ఉత్తర మీమాంస దర్శనాల లక్ష్యం జైన, బౌద్ధ మతాల నుంచి వైదిక మతాన్ని కాపాడుకోవడం, వేద ప్రమాణాలను అంగీకరిస్తూ, తమ వేద తత్వాన్ని సరిదిద్దుకోవడం, వైదిక భావజాలాన్ని కాపాడుకోవడమనే ఉద్దేశ్యంతో రెండో దశ దర్శనాలుగా ఇవి వచ్చాయి. యోగ మనేది జైన, బౌద్ధ మతాల వైపు వెళ్ళకుండా ఉండేందుకు ఒక ఆయుధంగా యోగాను ముందుకు తీసుకొచ్చారు. మన దగ్గర కూడా సైన్స్ ఉంది అని చెప్పుకునేందుకు యోగాను ముందుకు తీసుకొచ్చారు. కర్మ కాండలను వదిలేయడం వల్లనే మన జీవితాలు నాశనమైపోయాయి. వాటిని పునరుద్ధరించుకోవాలంటూ ముందుకు తీసుకొచ్చినవి పూర్వ మీమాంస, ఎన్నింటికి నిద్రలేవాలి. సూర్యనమస్కారాలు ఎలా చేయాలి అంటూ మానవ జీవితాన్ని యంత్రంలా మార్చివేసే ప్రక్రియ పూర్వ మీమాంస చేసింది.

జైన, బౌద్ధం ధాటిని ఆపలేకపోయిన దర్శనాలు:

యోగ, పూర్వ మీమాంస, ఉత్తర మీమాంస అనే దర్శనాలు బౌద్ధం ధాటికి నిలవలేకపోయాయి. కర్మకాండలకు కొత్త పద్ధతులను ఇచ్చి ఆకట్టుకునే విఫల ప్రయత్నం చేశాయి. దానికి కారణం బౌద్ధ, జైనాల ప్రభావం బలంగా నాటుకుపోవడమే. అప్పట్లో బౌద్ధం మద్య ఆసియా, తూర్పు ఆసియా పశ్చిమ ఆసియాల్లో వ్యాప్తి చెందింది.

ఆప్టనిస్తాన్ లోని కాందహార్ కేంద్రంగా బయలుదేరి సమీప దేశాలైన చైనా, ఇండియాలవైపు విస్తరించింది. దీన్ని ఎదుర్కొనే చారిత్రక నేపథ్యంలో కొత్త మతం ఉనికిలోకి వచ్చింది. అదే భాగవత, వైష్ణవ మతం.

03. భక్తి, శ్రద్ధ యుగం (భాగవత, వైష్ణవ మతం రాక)

భక్తి, శ్రద్ధ విలువలు పేరుతో భాగవత వైష్ణవ మతం ఉనికిలోకి వచ్చింది. అప్పటి వరకూ ఇహలోక సుఖాలే ప్రధానమనుకున్నవారు కాస్తా ఆధ్యాత్మిక చింతనకు మళ్ళారు. ఇది రావడానికి పలు అంశాలు కలిసొచ్చాయి.

వాసుదేవుడు, శ్రీకృష్ణుల కథ ఇదీ...

క్రీస్తు పూర్వం రెండో శతాబ్దపు కాలంలో ప్రస్తుతం ఉన్న రాజస్థాన్, హర్యానా, పంజాబ్ రాష్ట్రాలున్న బోర్డర్ల ప్రాంతంలో ఒక పెద్ద పశుపోషక తెగ ఉండేది. వారు ప్రస్తుతం యాదవులుగా చెప్పుకునే వారి పూర్వీకులు. వారు ఉష్ణి తెగ పేరుతో ఉండేవారు. వారిలో వాసుదేవుడనే శక్తివంతమైన నాయకుడుండేవాడు. అతన్ని పూజించేవారు. వాసుదేవుని ముద్రలున్న నాణేలు రోమ్, గ్రీకు లలో జరిపిన తవ్వకాల్లో లభ్యమయ్యాయి. ఋగ్వేదంలో ఇంద్రుడు ప్రధాన దేవుడైనప్పటికీ అతని సోదరుడైన విష్ణువు ప్రధానమైనవాడుగా ముందుకు వచ్చాడు. పురాణ కాలంలో ఇంద్రుడు నామ్ కేవాన్త దేవుడైపోయాడు. వాస్తవానికి అప్పట్లో విష్ణువు అనేవాడు ఋగ్వేదంలో ప్రాధాన్యతలేని ఒక చిన్న దేవుడు. విష్ణువు, నారాయణుడు, భగ అనే ముగ్గురు వైదిక దేవతలు, ఒక వైదికేతర జానపద వాసుదేవుడు, దక్షిణాదిలో మదుర ప్రాంతంలో యాదవుల్లో ఉండే మరో వైదికేతర జానపద దేవుడైన కృష్ణుడు అనే ఐదుగురు వైదిక వైదికేతరుల మధ్య ఏకీకరణ జరిగి భాగవత, వైష్ణవ మతం ఏర్పడింది. ఈ కొత్త మత సంప్రదాయానికి ప్రధానమైనది భక్తి. తమ జీవితాన్ని పూర్తిగా సమర్పించుకోవాలన్నదే వీరి ప్రచార సారం. జైన, బౌద్ధ కాలం నాటి సంస్కృతిని ఇది తొక్కిపెట్టింది.

భక్తి, శ్రద్ధలతోనే మానవులు జీవించాలి:

నూతన ఆలోచనలు సరికాదంటూ ఆనాటి విశ్వవిద్యాలయాలు, పరిశోధనల సారాన్ని భాగవత, వైష్ణవ మతాలు నిర్వీర్యం చేసేసాయి. మనుషులకు కావాల్సింది భక్తి, శ్రద్ధ మాత్రమే ఉండాలని బోధించింది. దీనినే భక్తి శ్రద్ధ యుగంగా చెప్పుకుందాం. 01. తండ్రి

భక్తి, 02. పతి భక్తి 03. రాజ భక్తి 04. గురు భక్తి అనే నలుగురు పట్ల భక్తి ఉండాలని చెప్పేవారు. ఇది అచంచలమైనది, ప్రశ్నకు తావులేనిదై ఉండాలి. దాన్ని సాధించడమే మానవ జీవన లక్ష్యంగా ప్రచారం చేశారు. ఆ నలుగురు ఎలాంటి తప్పులు చేసినా కూడా వారి పట్ల తీవ్రమైన భక్తి కలిగి ఉండాలని, వారిని ప్రశ్నించడం, అనుమానించడానికి తావులేని భక్తి కలిగి ఉండాలన్నారు. గురువు దొంగతనం చేసినా గురువు కాబట్టి భక్తితో ఉండాలి. స్వతంత్ర ఆలోచన కలిగి ఉండటమనేది పాపపు లక్షణంగా, నేరంగా పరిగణించేవారు. భర్త, తండ్రి, గురువులమీద కోపమొచ్చినా అది మన పాపమనే భావించాలి. సొంత ఆలోచనలు చేయడం సరికాదు ఏదైనా తెలియకపోతే తండ్రిని అడుగురు గురువును అడుగు, లేదా భర్తను అడుగు అనే భావనను బోధించారు.

సొంత ఆలోచన చేయకూడదన్న భోధన:

సొంత ఆలోచన, ప్రయత్నాలను వీడాలంటుంది. ఇందులో మానవ వికాశానికి ఏమాత్రం అవకాశం లేదు. ఏవిషయమైనా నీ సొంత బుద్ధితో సొంత ఆలోచనలతో నీకు అర్థమైతేనే నిజమని నమ్ము, గురువు చెప్పినా, తండ్రి చెప్పినా తర్కించుకుని నిర్ణయం తీసుకోమని చెబుతాడు. శ్రద్ధ అనేది నమ్మకం. చెప్పినవాటిని శ్రద్ధగా ఆచరించమని బోధించింది. దానర్థం వర్ణ వ్యవస్థను శ్రద్ధగా ఆచరించమని. ఇలా మొత్తం భారతీయ సంస్కృతి భక్తి, శ్రద్ధల చట్రంలో ఇరుక్కుపోయింది. హేతుబద్ధంగా లోచించడమంటే నేరంగా ముద్రవేశారు.

ఆధ్యాత్మిక తీవ్రత, మూఢత్వాలను బద్ధలు కొట్టిన బ్రిటీష్ పాలన:

భాగవత, వైష్ణవ మతాల్లోని ఆధ్యాత్మిక తీవ్రత, మూఢత్వాలను బద్ధలుకొట్టి ప్రయత్నం తొలిసారిగా బ్రిటీష్ వారి వల్ల సాధ్యమైంది. ఎందుకంటే అప్పటికే ఇంగ్లాండ్ లో ఆధునిక విలువలు, కొత్త ఆలోచనలు, ప్రకృతి పట్ల విజ్ఞానం మెరుగుదలగలవారు వారు. ఇక్కడి భక్తి, శ్రద్ధ అనే కళ్ళ గంతలను తొలిసారి తొలగించినది బ్రిటీషువారు. యూరోప్ లో మతాన్ని చాలెంజ్ చేసే ఉద్యమాలు, గురువును చాలెంజ్ చేసే ఉద్యమాలు వచ్చాయని, ప్రకృతిని పరిశీలించే శాస్త్ర సాంకేతికత విజ్ఞానం వచ్చిందని, శాస్త్రవేత్తలు కొత్త కొత్త విషయాలకు సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తున్నారనే విషయాలు దేశంలోకి

తెలియవచ్చింది. భక్తి, శ్రద్ధ అనే రెండు కళ్ళకు ఉన్న గంతలను తొలగించే ప్రయత్నం తొలిసారిగా బ్రిటీషువాడి వల్ల సాధ్యమైంది. ఆధునిక భావనలకు పుణాది పడింది.

ఆధునిక విలువలు:

01.స్వయంప్రతిపత్తి కలిగి ఉండాలి:

వ్యక్తికి ఒక వయస్సు వచ్చాకా తన జీవితానికి స్వయం ప్రతిపత్తి ఉండటాన్ని ఆధునికత అనొచ్చు. నా జీవితాన్ని నేను సంతోషంగా గడపాలి అనుకునే సానుకూలత సమాజంలో ఉండాలి. నా జీవితాన్ని తల్లిదండ్రులో, మత పెద్దలో, కుల పెద్దలో శాశించడం సరికాదు.

02. హేతుబుద్ధి కలిగి ఉండటం:

రెండో విలువగా నిర్ణయాలు హేతుబుద్ధితో ఆలోచించి తీసుకోవాలి. అంటే కుల పెద్దలు చెప్పారు కాబట్టి తల్లిదండ్రులు చెప్పారు కాబట్టి, వేదంలో ఉన్నది కాబట్టి కాకుండా హేతు తర్కం ద్వారా నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి. ఆ నిర్ణయం ఎందుకు సరైనదో చెప్పుకునే శక్తితో నిర్ణయాలు తీసుకోగలగాలి.

03.మనుషులంతా సమానమనే భావన కలిగిఉండాలి:

మూడో విలువగా మనుషులంతా సమానమే అనే భావన కలిగి ఉండాలి. ఈ మూడు విలువలూ ఉన్నప్పుడు మానవ వికాశం ప్రజ్వరిల్లుతుంది. కానీ మనం ఇప్పటికీ భక్తి, శ్రద్ధ సాంస్కృతిక విలువల్లోనే ఉన్నాం. ఆధునిక మానవ విలువలను కలిగిలేము. భారతదేశంలో కొత్త విలువలు ద్వారా మాత్రమే సాంస్కృతిక ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళగలము. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం చేసుకోవాలంటే ఏ విలువలమీద పునరుద్ధర చేసుకోవాలన్నప్పుడు పైన పేర్కొన్న మూడు ఆధునిక విలువలను ముందుకు తీసుకురావాలి.

సాంఘిక శక్తుల్లో కీలుబొమ్మ కాదు...

ఆధునిక విలువలను ముందుకు తీసుకెళ్తున్నప్పుడు చట్టం, రాజ్యం, కుటుంబం వ్యతిరేకించినప్పటికీ ప్రగతిశీల శక్తులు ముందుకు తీసుకెళ్ళాల్సిందే. వ్యక్తుల స్వేచ్ఛను హరించివేసే హక్కు కుల వ్యవస్థకు, పితృస్వామిక వ్యవస్థకు లేదు. పిల్లలు ఏం తినాలో , ఏ బట్టలు వేసుకోవాలో, ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలో, చదువుకోవాలా వద్దా?, ఉద్యోగం

చేయాలా వద్దా?, ఎవరిని పెళ్ళి చేసుకోవాలి లాంటి అన్నింటికీ కుటుంబమే చెబితే వారు ఇక వ్యక్తిగా ఎక్కడ మిగులుతారు?. మనిషి సాంఘిక శక్తుల చేతిలో బొమ్మగా కాకుండా తమ పిల్లలు సొంత శక్తులతో తన నిర్ణయాన్ని తానే తీసుకోగల స్వయం ప్రతిపత్తిగల జీవితాలను గడపాలి. మనషులు హేతుబద్ధంగా ఆలోచన చేయగలగాలంటే చదువు కావాల్సిందే.

సంపద కలగి ఉన్నంత మాత్రాన పెత్తనం కుదరదు:

ఆస్తి, చదువు, కులం, పరపతి ఉన్నంత మాత్రాన పెత్తనం కుదరదు. జీవితం హేతుబద్ధమైనదై ఉండాలి. అది ఉన్నప్పుడే మనుషులు మధ్య చర్చ జరుగుతుంది. హేతుబద్ధతకు నిలబడనిదేదైనా సరే రద్దు కావాల్సిందే. దానర్థం అభిప్రాయ ప్రకటన స్వేచ్ఛ ఉండాలి. హేతుబద్ధత ఉండాలంటే ప్రజాస్వామ్య విలువలు యాక్టివ్ గా ఉండాలి. అలా ఉండటం వల్లనే చర్చ జరుగుతుంది. పేద, ధనిక అనే బేధాలు లేని సమానత్వపు విలువలుండాలి. పేదవాడుగా ఉన్నప్పుడు తన హక్కులను ఎలా వినియోగించుకోగలడు. ఆర్థిక, సమానత్వ విలువలు లేనప్పుడు పేదవాడు పరాధీనతకు లోనవుతాడు. ప్రజాస్వామ్యం కొట్ల మంది పోరాట ఫలితంగా వచ్చింది. దాన్ని కాపాడుకోవాల్సిందే. కంటికి కనిపించని రూపంలో జరుగుతున్న హింసకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాల్సిందే. మహిళలపై కనిపించని హింస జరుగుతూనే ఉంది. ఒక అమ్మాయి ఎన్ని డిసిబుల్స్ నవ్వాలి, ఏ దుస్తులు వేసుకోవాలి, ఏ వీధిలో నడవాలి, ఎవ్వరితో మాత్రమే మాట్లాడాలి. కాలు, చేతులు ఎలా పెట్టుకోవాలి ఇవన్నీ నిర్దేశించి ఉన్నాయంటే అది రోజువారీ హింసగానే పరిగణించాలి. పీక కోస్తేనే హింసకాదు. ఆధునిక విలువలు పునాదిపైనే ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతిని నిర్మించుకోవాలి. అందుకు ప్రతీ ఒక్కరూ ముందుకు సాగిద్దాం.... అలాంటి నాటికలు ప్రదర్శిద్దాం, మాటలు చెబుదాం...

----- భార్య గారి ఉపన్యాసం ముగిసింది -----

07 సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం- ఈనాటి తక్షణ కర్తవ్యం -ఎస్.వేణుగోపాల్

“సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం - నేటి తక్షణ కర్తవ్యం”

పేరుతో డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్, గౌరవ్, కృష్ణారావు
చోరవతో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య
ఆధ్వర్యంలో 2021 అక్టోబర్ 31, ఆదివారం, కాకినాడ

దంటు సూర్యారావు కళావేదికలోనూ... డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక భవనంలో
2021 డిసెంబర్ 12న సమాలోచనా సదస్సులను నిర్వహించారు. కాకినాడ సదస్సులో
డాక్టర్ చెలికాని రామారావు మెమోరియల్ కమిటీ అధ్యక్షులు డాక్టర్ చెలికాని స్టాలిన్ గారి
అధ్యక్షతన “సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం- ఈనాటి తక్షణ కర్తవ్యం” అనే అంశంపైనా,
రామచంద్రపురం సదస్సులో డాక్టర్ చెలికాని కృష్ణమోహన్ అధ్యక్షతన
“సాంస్కృతికోద్యమానికి ఎదురౌతున్న సవాళ్ళు” పేరుతోనూ నిర్వహించిన సదస్సుల్లో
హైదరాబాద్ కు చెందిన ‘వీక్షణం’ పత్రిక సంపాదకులు ఎస్.వేణుగోపాల్ గంట సమయం
చొప్పున ప్రసంగించారు. ఆయన ప్రసంగ సారాంశం ఇలా...

సంస్కృతి మూలాలను విశ్లేషించాలి:

సంస్కృతి అంటే ఏమిటి? ఏ మార్పులోస్తున్నాయి? వాటిలో వేటిని
ఆమోదించవచ్చు? వేటిని తిరస్కరించవచ్చు? అనేది విశ్లేషించాలి. పురుజ్జీవనమంటే
“ఒకప్పుడు ఉండి.. విలసిల్లి.. వైభవోజ్వలంగా గడిచి.. ఇప్పుడు లుప్తమైపోయి.. విస్మరణకు
గురై.. అందువల్ల పురుద్ధరించాల్సిన అవసరం ఉంది” అనే భావన. ఇది రెండు అర్థాల్లో
కనబడుతుంది. మొదటిది యూరోపియన్ భావధారలో పునరుజ్జీవనమనే ఆలోచన
వచ్చింది. రెండోది సంఘ్ పరివార్ తలకెత్తుకున్న సంస్కృతికి జాతీయవాదంలో భాగంగా
వచ్చింది. ఈ రెండు అర్థాల్లో సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనమనేదాన్ని ఆలోచించాలి.
సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం అనే మాట మనది కాదు. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవమనే దాని
బదులు ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతి అనాలని ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య కొత్త

అర్థంలో దీన్ని ప్రయోగిద్దామని చెబుతుంది. అది సాధ్యమా? అసాధ్యమా? అనేది చర్చిద్దాం.

పునరుజ్జీవనమనేదాని నేపథ్యమిదీ...

పునరుజ్జీవనమనేది చారిత్రక భావన, మధ్య యుగాలు గడిచిపోయి యూరప్లో 14వ శతాబ్దిలో మళ్ళీ ప్రారంభమైన కళా సాంస్కృతిక సాహిత్య భాషా వికాశాలను వారు రోమన్ గ్రీక్ సామ్రాజ్యంలో ఉండిన కళా సాంస్కృతిక వైభవోజ్వల గతపు పునరుద్ధరణ అని అనుకున్నారు. దాని వల్లనే దాన్ని పునరుజ్జీవనమని పిలిచారు.

వికృత క్రీడగా బానిస సమాజ సంస్కృతి:

గ్రీకు, రోమన్ సామ్రాజ్యంలోని సంస్కృతి పునరుజ్జీవనం పొందాల్సిన అవసరం ఉందా? అది అంత గౌరవనీయమైనదా? అంటే కాదు అని ఆ నాటి బానిస సంస్కృతి అర్థమవుతుంది. ఎందుకంటే నాటి బానిస సమాజంలో వ్యక్తులు రక్తమోడి కొట్టుకునేలా చేసి ఒకరు మరొకరిని చంపుతుంటే వినోద క్రీడగా చూస్తూ ఆనందించిన జాతి అది. మనుషులుగా చూడని ఆ సంస్కృతిని పునరుద్ధరిద్దామా? ఆ నాటి కాలంలో గొప్ప రచయితలు, కళాకారులు ఉండొచ్చు. కానీ వారు బానిస యజమానుల పక్షం వహించినవారు. 14 వ శతాబ్దం నుంచి 18వ శతాబ్దం వరకూ పునరుజ్జీవన యుగం గడిచింది.

ఇండియాలో సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన నేపథ్యం:

బ్రిటిషు వారు ఇండియాకు వచ్చారు కాబట్టి యూరోప్లో లాగనే ఇండియాలో కూడా సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం జరగాలంటూ ఆలోచనలు సాగాయి. ఇక్కడికి వలసవాదంతో పాటు వచ్చిన ఆలోచనలో అప్పటికే ఇండియాకు చరిత్రలేదు, సంస్కృతి లేదు, కళలు లేవు అనే కొన్ని భావనలున్నాయి కాబట్టి... అది తప్పు మాకూ కళలున్నాయి, మాదీ సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనమే అంటూ రాజా రామ్మోహనరాయ్, ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్ లాంటి అనేక మంది పునరుజ్జీవన కార్యచరణను ప్రారంభించారు. కందుకూరి లాంటి వారు దాన్ని కొనసాగించారు.

భారతీయ సంస్కృతిలో తవ్వితీయాల్సినంత గొప్ప ఏమీ లేదు:

నిజానికి భారతీయ సంస్కృతిలో తవ్వితీయాల్సినంత గొప్ప ఉందా అన్నది ఆలోచించాలి. నేడు ఇండియాలో పునరుజ్జీవన అనే మాటను సంఘ్ పరివార్ వారు మాట్లాడుతున్నారు. మన సంస్కృతి కుల, అంతరాల వ్యవస్థే కాబట్టి దాన్ని పునరుద్ధరించాలంటున్నారు. గురు, రాజ, దైవ, పితృభక్తి ఆధారంగా ఈ దేశ సంస్కృతి ఉండేది. దాన్ని జాతీయవాదం పేరుతో సంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం పేరుతో సంఘ్ పరివార్ ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ రెండు అర్థాలను అంగీకరించలేము. ఎందుకంటే అది గొప్ప వైభవోపేతమైనది కాదుకాబట్టి. “ఇవాళిటికంటే రేపే బాగు” అని శ్రీశ్రీ అన్నాడు. మనది అసమాన, హింసా, దోపిడి, పీడన సంస్కృతి.

సజీవమైన సంస్కృతిని తవ్వితీయాల్సిందే...

ఇండియాలో అక్కడక్కడా మెరుపులు, ప్రతిఘటనలు ఉన్నాయి. వాటిని తవ్వితీయకెత్తుకుందాం. మృతప్రాయమైన సంస్కృతి 90 శాతం ఉన్నది. సజీవమైన సంస్కృతి కూడా మన ప్రజల సంస్కృతి, మన పోరాట సంస్కృతి ఉన్నది. దాన్ని కూడా తవ్వితీయాల్సిందే. ఆ అర్థంలో పునరుజ్జీవనమనేదానికి ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతిని తీసుకొద్దాం. శ్రమనక, చార్వాక, భౌద్ధ సంస్కృతి అనే గతకాలపు సంస్కృతిని పునరుజ్జీవింప అవసరం ఉంది. అందులో ఎంతశాతం ఉపకరిస్తే అంత ఉపయోగించుకోవాల్సిందే. 1985 ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ కాలం నుంచి తమ సంస్కృతికోసం ఉజ్వల పోరాటం చేశారు. సామాజిక పరివర్తన ఉద్యమాల సంస్కృతిక ఉద్యమాల వారసత్వాన్ని స్వీకరించి వాటిని పురుజ్జీవం చేయాలి. కందుకూరి వీరశలింగం, రఘుపతి వెంకటరత్నం, గురజాడ అప్పారావు, గిడుగు రామ్మూర్తిలో పునరుజ్జీవింపజేయాల్సింది ఏముందనేది ఆలోచించాలి. ఈ దేశ ప్రజల సంస్కృతి ఏమిటో పరిశీలించకపోతే వాటిలోంచి దేన్ని పునరుద్ధరించాలో తెలీదు. ఎక్కడ నుంచి వస్తున్నామో తెలియకపోతే ఎక్కడికి పోతున్నామో తెలీదని కొడవగంటి కుటుంబరావు అన్నారు.

రాజుల సంస్కృతి ప్రజల సంస్కృతి కానేకాదు

సంస్కృతిలోని మకిలిని, వెలుగును ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో తెలుసుకోవాలి. 50 ఏళ్ళ క్రితం “రాజుల సంస్కృతి ప్రజల సంస్కృతి అంటే చెల్లదు చెల్లదు చెల్లదు” అని చెరబండ అన్నారు. ప్రజల మధ్య గీత గీసిన రెండు సంస్కృతులున్నాయి. 01.రాజుల సంస్కృతి, 02.ప్రజల సంస్కృతి. రాజుల సంస్కృతే ప్రజల సంస్కృతిగా చెలామణి అయ్యింది. “పాలకుల సంస్కృతే పాలితుల సంస్కృతి” గా చెలామణి అయ్యిందని మార్క్స్ చెప్పాడు. ప్రతి మనిషిలోనూ ఎక్కడో ఒక మూల గతకాలపు సంస్కృతి భావాలు దాగి ఉంటుంటాయి. ఏకాదశివేళ స్వీట్ తినాల్సిందే అన్న భావనను కలిగి ఉండటం వంటివి ఇందుకు ఒక ఉదాహరణ. అందిరకీ స్వీట్ దొరకాలనే ఆలోచనకు బదులు ఏకాదశి రోజు స్వీట్ తినాలనేది సంస్కృతి అంటే ఎలా?... ఇవి ఆధిపత్య, బ్రాహ్మణ సంస్కృతి. స్వీటు ఎప్పుడు తినాలో, కాలు ఎటుపెట్టుకోవాలో కూడా నియమాలు రూపొందించి అంటగట్టారు. సాలిగూడుల్లాంటి వాటిలో మనం బంధీగా జీవిస్తున్నాం.

ధిక్కార సంస్కృతిని తొక్కిపెట్టిన బ్రాహ్మణీయ సంస్కృతి:

బుద్ధుడు, చార్వాకులు ఆ సమయాల్లో ఎంతోకంత ఒక హేతు సంస్కృతి, ధిక్కార సంస్కృతిని తీసుకొస్తే దాన్ని బ్రాహ్మణీయ సంస్కృతి తొక్కిపెట్టింది. గుప్తుల యుగం స్వర్ణయుగం అని చెప్పడంలో ఎవరికీ స్వర్ణయుగం అనేది ఆలోచించాలి. గుప్తుల కాలంలో బ్రాహ్మణీయ సంస్కృతి తీవ్రమైంది.

సంస్కృతిలో ప్రశ్నించాల్సినవి, విశ్లేషించాల్సినవి అనేకం ఉన్నాయి:

సంస్కృతి అనే మాటకు అర్థం సంస్కరించబడినది అని అర్థం. మనిషికి కొన్ని అలవాట్లుతున్నాయి దాన్ని సంస్కరించినదాన్ని సంస్కృతి అంటున్నారు. అంటే ప్రజల సహజసిద్ధమైన జీవనాన్ని పాడు చేయడమే. అందుకే సంస్కృతిలో ప్రశ్నించాల్సినవి, విశ్లేషించాల్సినవి అనేకం ఉన్నాయి. ఇండియాలో కుల, మత, ప్రాంత సంస్కృతి ఉంది. కాశ్మీర్ లోని సంస్కృతి కేరళలో ఉండదు. అవిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్లోనే పరిశీలిస్తే రాయలసీమ, ఆంధ్ర ప్రాంత సంస్కృతిలకు తేడాలున్నాయి. వేల సంస్కృతిల సమాహారమే భారతీయ

సంస్కృతి. ఇందులోకి మార్కెట్, సినిమా, సరుకు, ప్రచార సాధనాలు, మాస్ మీడియా వచ్చి వాటి వాటి సంస్కృతులను ప్రచారం చేస్తున్నాయి. వాటికంటూ ఒక జీవన స్థాయి ఉంటుంది. దాన్ని ప్రజల మెదల్లో చొప్పిస్తుంది. అలాంటప్పుడు వాటిని అనుకరిస్తాం అలా చేయలేనప్పుడు వాటిని పొందే అదృష్టంలేదన్న న్యూనతా భావనలోకి పోతాము.

వినియోగదారీ సంస్కృతి

వినిమియ సంస్కృతి అనే మాట వాడటం సరికాదు. వినియోగదారీ సంస్కృతి అని అనాలి. వినిమయమంటే ఎక్స్‌చేంజ్. వినియోగదారీ సంస్కృతి గురించి చెప్పాలంటే “సకల ప్రపంచమూ నా వినియోగం కోసమే ఉంది. ఇంకొకరి వినియోగం కోసం నాకు చింతన అవసరం లేదు. నా వినియోగం అంతకంతకు మరింత ఎక్కువ కావాలి. అలా జరిగి నాకు భోగం కావాలని” అనే సంస్కృతి. సంస్కృతికి ఉప సంస్కృతులుంటాయి. ఉప సంస్కృతులు ఏ పాత్రలను పోషిస్తున్నాయో చర్చ చేయకుండా ఇవాల్టి సంస్కృతి గురించి మాట్లాడలేము.

ఉత్పత్తి క్రమం నుంచి సంస్కృతి వస్తుంది:

సంస్కృతి అంటే ఏమిటనేదానిపై యునెస్కో చర్చించింది. సంస్కృతి అంటే మన నిత్య జీవితంలోని సకల అంశాల సమాహారమే సంస్కృతి. ఇది ఉత్పత్తి క్రమం నుంచి వస్తుంది. ఉత్పత్తి లేకుండా మనుగడ లేదు. ఆ ఉత్పత్తి క్రమం అనేది సామాజిక క్రమం. దానివల్ల మనుషులు మధ్య అనివార్యంగా సంబంధాలు పెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. ఉత్పత్తి, ఉత్పత్తి సంబంధాలు లేకుండా సంస్కృతి గురించి మాట్లాడుకునే అవకాశమే ఉండదు.

అసలు సంస్కృతిని కులం, మతం, సరుకు కమ్మేసాయి:

వక్తిగత, సామాజిక ప్రవర్తన, చరిత్ర, భాష, సాహిత్యం, కళ, కట్టుబొట్టు, విలువలు, ఆచార వ్యవహారాలు, వేడుకలు వ్యక్తిత్వం లాంటివి అనేకం సంస్కృతంలో ఉన్నాయి. కానీ వాటిని కులం, మతం, సరుకు కమ్మేసాయి. పుట్టిన దశ నుంచి మరణించే వరకూ వ్యాప్తి చేశారు. పుట్టుక, నివాసంలను సహజసిద్ధంగా వేడుక చేసుకునేదాని స్థానంలో సంస్కృతి, మంత్రాలు వచ్చి చేరాయి. పుట్టుక నుంచి మరణించడం వరకూ బ్రాహ్మణీయ సంస్కృతి

వచ్చి చేరింది. మనిషి జీవితంలోని కట్టు, బొట్టు, ఆహారం ఇలా అన్నింటిని వారు నిర్ణయిస్తారు. సంస్కృతి అంటే మానవ సంబంధాలు. అవి సజీవంగా, ఆహ్లాదకరంగా, ఆదాన ప్రధానాలుగా ఉండటం, ఒకరి నుంచి మరొకరు నేర్చుకోవడం చేయడం. ప్రతీ మనిషి ఉన్నతీకరణ పొంది మరికొందరిని ఉన్నతంగా తీర్చి దిద్దాలి. అలా వికసించాల్సిన సంస్కృతిని అనేక ఆటంకాలు, అవరోధాలు ఏర్పడ్డాయి.

సంస్కృతి ఏకశిలా సదృశ్యమైనది కాదు:

సంస్కృతి ఏకశిలా సదృశ్యమైనది కానేకాదు. నిత్య చలనశీలమైనది. 20 ఏళ్ళ క్రితం పంజాబీ డ్రెస్ వేసుకునేవారు అరుదు. కానీ ఈ రోజు 90 శాతంకు చేరింది. ఉత్తర భారత, మార్కెట్ వస్తువుగా ఆ డ్రెస్ మారి అన్ని వైపులకు చేరింది. సెల్ ఫోన్ మన జీవితాలను ఎలా మార్చేసిందో ఆలోచించాలి. సంస్కృతి ఎవరి ప్రయోజనాలను తీరుస్తుందన్న కోణంలో ఆలోచించాలి. ఏ సంస్కృతి పాటిస్తున్నామో దాని వల్ల ఎవరికి ప్రయోజనమో ఆలోచించకపోతే సంస్కృతిని ఆమోదించడమో, తిరస్కరించడమో చేయలేము.

ఉత్పత్తి సంబంధాలతో ముడిపడిన సంస్కృతి:

సంస్కృతిని ఉత్పత్తి సంబంధాలతో కలిపి చూడాలి. ఎందుకంటే ఉత్పత్తి సంబంధ క్రమంలోనే సెల్ ఫోన్ వచ్చింది. అది వచ్చాకా ఒక చోట ఉంటూ మరో చోట ఉన్నాననే అబద్ధాలను చెప్పడం సంస్కృతిగా మారిపోయింది. అది పాలకవర్గాల భావజాలానికి అనుగుణంగా మనల్ని మార్చే ప్రయత్నం చేస్తుంది. సంస్కృతి ఎవరికి ఉపకరిస్తుంది?. ఎంత వైవిధ్యభరితంగా ఉంది?. అది ఎలా ఉంది?. అందులో మంచి ఏమిటి? చెడు ఏమిటి? అని ఆలోచించాలి. దాని చరిత్రను తెలుసుకోవాలి.

విదేశీయులు పాలించినది నేటి భారతాన్ని కాదు:

భూస్వామ్య సమాజంలోనిది కుల సంస్కృతే. దానిలో 3వేల సంవత్సరాలు బతికాడు. ప్రస్తుతమున్న విశాల భారతదేశాన్ని తొలిసారిగా నెహ్రూయే పాలించడం ఆరంభించాడు. అంతకు ముందు భారతదేశం ఇలా విశాలంగా లేదు. గతంలో పాలించిన బ్రిటీషు, మోఘలులు, మహ్మదీయులు పాలించినది నేటి భారతదేశాన్ని కాదు. దీర్ఘకాలం

పాటు పాలించిన బ్రిటీష్ వలస పాలకులు కూడా మూడింట రెండు వంతుల భాగాన్ని స్వతంత్ర రాజుల సంస్థానాలకు వదిలేసింది. 1947 స్వాతంత్ర్యమొచ్చిననాడు కూడా హైద్రాబాద్, పాండిచ్చేరి , సిక్కిం భారతదేశంలో లేవు. భరతవర్షం, భరత ఖండం అనే మాటలు వేరు వేరు అర్థాల్లో వచ్చాయి.

అంతరాలతో కూడిన కుల వ్యవస్థ భారతదేశ ప్రత్యేక లక్షణం:

దేశంలో 4వేల కులాల్లో పైన ఉన్న బ్రాహ్మణ కులం, కింద దళిత కులం మాత్రమే దేశమంతా ఒకేలా ఉన్నాయి. మధ్యంతర కులాల్లో తీవ్రమైన వ్యత్యాసాలతో కులాలున్నాయి. భారతీయ సంస్కృతి అంటే అంతరాల సంస్కృతి. ఏ కులంలోనైనా మతంలోనైనా ప్రాంతంలోనైనా అంతరాలున్నాయి. ఇతర దేశాల్లో భూస్వామ్య సంస్కృతితో పోరాడుతూ స్త్రీ సమానత్వం లాంటి నినాదాలతో భూస్వామ్య వ్యతిరేక విధానాన్ని పెట్టుబడిదారీ విధాన సంస్కృతిని తెచ్చుకున్నారు. కానీ భారతదేశంలో అలా జరగలేదు. అయితే పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతి కూడా ప్రజలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవ్వలేదు. వర్తక పెట్టుబడి, పారిశ్రామిక పెట్టుబడి, వలసవాద పెట్టుబడి, చివరకు సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడిగా మారింది.

భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారీ సంకర సంస్కృతి కొనసాగుతుంది:

వలస రాజ్యాలను ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు భూస్వామ్యవాదులతో పెట్టుబడిదారులు రాజీ పడ్డారు. అలా భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారీ సంకర సంస్కృతి దేశంలో ఉనికిలోకి వచ్చింది. “పెట్టుబడిదారీ విధానం మరణ శయ్యపై ఉందని, అది దాని అత్యున్నత దశ” అని లెనిన్ అన్నాడు. దానర్థం అది నాశనమైపోయిందని కాదు. అది కుళ్ళిపోయిన, పుచ్చుపోయిన సంస్కృతి. 300 ఏళ్ళక్రితం మరణించిన శవం కుళ్ళి కంపు కొడుతుందని అనుకోవాలి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ తన తొలినాళ్ళనాటి ప్రగతిశీలతను, భూస్వామ్య వ్యతిరేకతను వదులుకుని అది పుచ్చిపోయి, కుళ్ళిపోయి కొనసాగుతుంది.

ఆధునిక కాలంలోనూ గత కాలపు సంప్రదాయ, ఆచారాలు కొనసాగటానికి కారణం ఇదీ...

భూస్వామ్యంతో పోరాడాల్సిన అవసరాన్ని పెట్టుబడిదారీ విధానం వదులుకుంది. కాబట్టి భూస్వామ్యకాలం నాటి కులాల వ్యవస్థ నేటికీ కొనసాగుతుంది. అందుకే గత కాలపు ఆచార సంప్రదాయాలు, అధునాతన ఆవిష్కరణలు కలగలిపి ఈ దేశంలో చలామణి అవుతుంటాయి. అధునాతన కంప్యూటర్ను కొనుగోలుచేసి దానికి 2వేల సంవత్సరాల క్రితం నాటి ఆధారంగా ఉన్న పసుపు, కుంకుమ బొట్టు పెట్టే విచిత్ర అంశం ఇందుకు ఒక ఉదాహరణ. రూపు రేఖల్లో, అభిరుచుల్లో భారతీయులుగానూ, ఆలోచనల్లో యూరోపీయన్లుగానూ ఉండేవాళ్ళను తయారు చేయడమే తన విద్యా విధానం ఉద్దేశ్యమని మెఖాలే అన్నాడు.

బహుళజాతి సంస్థల సంస్కృతి కొనసాగుతుంది:

రవి అస్తమించని బ్రిటీష్ సంస్కృతి స్థానంలో రవి అస్తమించని బహుళజాతి సంస్థల సంస్కృతి కొనసాగుతుంది. బహుళ జాతి సంస్థల సంస్కృతిలో తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక సంస్కృతి ఉండదు. ఇటాలియన్ ఆహారపు అలవాట్లు, జపనీస్ యంత్ర పరిజ్ఞానం, జర్మన్ క్రమశిక్షణ ఇలా అనేక అంశాలను బహుళజాతి సంస్థలు తీసుకుంటాయి. “30 శాతం లాభం వస్తుందంటే పెట్టుబడిదారీ విధానం తనకు తాను ఆత్మ హత్య చేసుకుంటుందని” మార్క్స్ అన్నాడు. నేడు యూరోపియన్ సంస్కృతి అంటూ ఏమీ ఉండదు. అన్నింటినీ జీర్ణం చేసుకుని ఉంది. మనుషులను ఒంటరి చేయడం, చీల్చడం, సంఘ జీవితాన్ని తొలగించడం కోసమే సంస్కృతి ఉంది. నేడు సంస్కృతి గురించి మాట్లాడుతున్నామంటే బహుళ జాతి సంస్థల సామ్రాజ్యాలు ఏర్పడిన నేపథ్యంలోనే మాట్లాడాలి. ఉదయం నిద్రలేవగానే బహుళజాతి సంస్థ ఇచ్చిన టూత్ బ్రష్ తో రోజు మొదలై, బహుళజాతి సంస్థ ఇచ్చిన దోమల తెరతో రోజు ముగుస్తుంది.

మన జీవితాన్ని బహుళజాతి సంస్థలు నిర్ణయిస్తున్నాయి:

మనం వ్యవసాయ, గ్రామీణ సంస్థల సరుకులను వాడటంలేదని గుర్తుంచుకోవాలి. మన జీవితాన్ని బహుళజాతి సంస్థలు నిర్ణయిస్తున్నాయి. మనం ఎందుకు బహుళజాతి

సంస్థలను వ్యతిరేకించాలన్న ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాలి. ఎందుకంటే నేటి బహుళజాతి సంస్థల విధానానికి, సామ్రాజ్యవాదానికి, పెట్టుబడిదారీ విధానం అనే వాటి డిక్షనరీలో మనిషి అనే మాటకు అర్థం లేనే లేదు. వాటి దృష్టిలో అమ్మకందారు, కొనుగోలుదారు అనేది మాత్రమే తెలుసు. నీ రక్తాన్ని శ్రమను ఎంత చౌకగా అమ్మగవని బేరం పెట్టే సంస్కృతి దానిది. నీ రక్తంతో, నీ చెమటతో నీవు తయారు చేసిన సరుకులను నీవు కొనుగోలుదారుడగా ఉన్నావనుకుంటుంది.

మనిషిని అమ్మకందారీ, కొనుగోలుదారీగా మార్చేసిన బహుళజాతి సంస్థలు:

కనీసం పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో పౌరుడు, ఓటరు అనేవారుండేవారు. కానీ బహుళజాతి సంస్థల పెత్తనం ఉన్న నేటి రోజుల్లో కొనుగోలుదారు, అమ్మకందారులుగా మాత్రమే మనుషులున్నారు. అమ్మకందారీ సంస్కృతి, కొనుగోలుదారీ సంస్కృతి, వినియోగాదారీ సంస్కృతి రాజ్యమేలుతుంది. అంటే సరుకుల ఆరాధన, సరుకుల మాయలో మనిషి చిక్కుకున్నాడు. హిట్లర్ వద్ద పనిచేసే గోరింగ్ అనే పోలీస్ మంత్రి మాట్లాడుతూ కల్చర్ అనే మాట వింటే నా చేయి రివాల్వర్ మీదికి పోతుందన్నాడు. ప్రజల సంస్కృతి లేకుండా చేయడానికి కేవలం సరుకు సంస్కృతి మాత్రమే ఉండటానికి పాలకులు ఆలోచన చేస్తారు. పెట్టుబడిదారీ విధానానికి కల్చర్ అనగానే లాభం మీదకు వెళ్తుంది. ఎక్కడ ఒక డాలర్ వదిలినా అది మా గళ్లాలోకే రావాలన్నదే వారి సంస్కృతి. సరుకుల మాయాను ప్రచారం చేసేందుకు, సరుకులను ఆరాధించేటట్టు చేసేదానికి సంస్కృతి మాటను వినిపిస్తున్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా తమ సంస్కృతి, తమ సరుకులకు ఆమోదాన్ని తయారు చేసేందుకు బహుళజాతి సంస్థలు సంస్కృతి గురించి మాట్లాడతాయి. చలామణిలో ఉన్న సరుకులన్నింటినీ మనం ఆమోదించామా? అవి మనకు అవసరమేనా? అన్నదాన్ని విశ్లేషించుకున్నామా? అన్నది ఆలోచించండి. సూపర్ మార్కెట్ల తీరును పరిశీలిస్తే అక్కడ ఒక వస్తువు దొరకదు. 10, 20, 50 వస్తులుగా లభ్యమవుతాయి. వాటినే కొనుగోలు చేయాలి. అవసరంలేని సరుకులను కొనిపిస్తాయి. భూస్వామ్య సంస్కృతితో భూస్వామ్య విధానంతో పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతి మిలాఖత్ అయ్యి భారతదేశ సంస్కృతి చలామణిలో ఉంది.

దైవం, మార్కెట్ సహజీవనం చేస్తున్నాయి:

మార్కెట్ కు ఒక అదృశ్య హస్తం ఉంటుంది ఆ అస్తంతో అది సమాజానిని శాసిస్తుందని అడమ్ స్మిత్ చెప్పాడు. భారతదేశంలో హిందూ బ్రాహ్మణీయత్వం ధర్మం అనే ఒక అదృశ్యం ఉంది. బ్రాహ్మణీయం చెప్పేది ఏమిటి? ధర్మో రక్షితి రక్షితః అంటుంది. దైవం, మార్కెట్ అనే రెండు అదృశ్య హస్తాలు రెండూ సహజీవనం చేస్తున్నాయి. ఆ సహజీవనత్వం వల్ల భారతదేశం పాత కొత్తల కీడు కలయిన రాజ్యం చేస్తుంది. మనిషిని మనిషిగా చూస్తే సంస్కృతి లేనే లేదు కేవలం అమ్మకందారు, కొనుగోలు దారులుగా చూసే నేటి సంస్కృతిని ఓడించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

సుధీర్ఘ అవశేషాల కలయికగా భారతదేశం:

భారతదేశమనేది సుధీర్ఘ అవశేషాల కలియక అని డిడికొశాంబి అన్నాడు. బొంబాయిలోని అత్యాధునిక అణువిద్యుత్ కేంద్రానికి కిలోమీటరు దూరంలో నరబలి సంస్కృతి అమలైంది. మరో కిలోమీటరు దూరంలో పశుపాలక తెగలున్నాయి. మరో కిలోమీటరు దూరంలో ఆహార సేకరణ కర్తలున్నారు. దానర్థం ఒకే ప్రాంతంలో అన్నింటిని కలిపిన సంస్కృతికి చిహ్నం. ఇలాంటి సంస్కృతి ఉండటవల్ల భారతదేశంలోకి ప్రవేశించే ప్రతీ ఆధునికత వాస్తవిక ఆధునికత కాజాలదు. ఇత పరిజ్ఞాన యుగంలో 2వేల క్రిందినాటి ఆదిమ భావనగల కులం అనేది కొనసాగుతుందన్న విషయాన్ని గమనించాలి. సిజేరియన్ చేయడానికి ముహూర్తం చూసే దుర్మార్గమైన పరిస్థితులున్నాయి. వాస్తు తొలినాటి రోజుల్లో ఇళ్ళు తూర్పుకే కట్టాలన్నది జరగొచ్చు. కానీ నేటి రోజుల్లో అది సాధ్యం కాక అన్ని దిక్కులకు ఇళ్ళనునిర్మించుకోవాల్సి వస్తుంది.

ఒంటరితనంతో జీవిస్తున్న మనిషి:

మనుషులందరం కలిసి ఉన్నామనుకుంటుంటాము కానీ మనలో మనం ఎంత ఒంటరితనాన్ని అనుభవిస్తున్నామో ఎవరికి వారే ఆలోచించుకోవచ్చు. ఒంటరితనాన్ని అనుభవించని మనిషి ఉన్నాడా అంటే లేదు అని చెప్పుతాము. ఎందుకు ప్రధాన కారణం నిన్ను తోటి మనుషులనుంచి దూరం చేసిందినేటి సంస్కృతి. మనిషి అంటే మానవ

సంబంధాల సమాహారమని మార్క్స్ అన్నాడు. నేడు సెల్ ఫోన్ సంబంధాలు, ప్లాస్టిక్ సంబంధాల్లో కొనసాగుతున్నాం. నా ఒక్కటికే ప్రాధాన్యత ఉండాలి. నన్ను మించి మరెవరూ పైకి రాకూడదు అనే సంస్కృతి ఉంది.

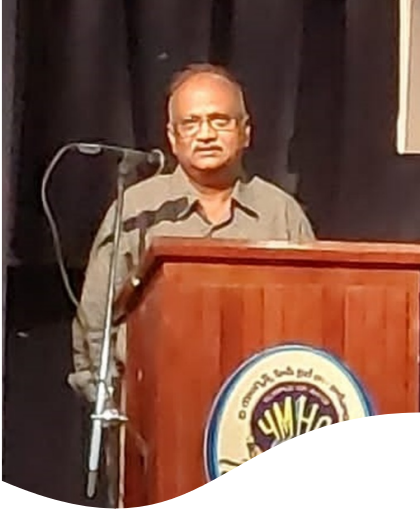
పూర్వ యుగపు రాజ్యాలను మత రాజ్యాలుగా చూడరాదు:

దీనికి తోడు మతమనేది వచ్చి చేరింది. నీ మతమే గొప్పది అంటూ ప్రచారంలో పెడుతుంటారు. మధ్యయుగపు ఆధునిక పూర్వ యుగపు రాజ్యాలను మత రాజ్యాలుగా చూడటం సరికాదు. పాలకులకు సొంత మత విశ్వాసాలుండవచ్చు. కానీ ప్రజలను మత ప్రాథిపతికన పీడించకుండా ఉన్నప్పుడు మతాన్ని బట్టి మత రాజ్యాలుగా చెప్పడం సరికాదు. సంపదను కొల్లగొట్టడానికి కాకుండా మతం కోసం ఏమైనా దాడులు చేశారా అంటే లేదు అనేది సమాధానంగా వస్తుంది. మనిషి కేంద్రంగా సంస్కృతి వర్ధిల్లాలి. ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య కృషి అభినందనీయం....

----- ఎస్. వేణుగోపాల్ గారి ప్రసంగం ముగిసినది -----

కాకినాడ సదస్సు ప్రాంగణంలో పుస్తక విక్రయ దృశ్యం

08 సాంస్కృతికస్రవంతి -సమైక్యతాభావన -కొప్పర్తి వెంకటరమణమూర్తి

“సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం- నేటి తక్షణ కర్తవ్యం”
పేరుతో ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య
ఆధ్వర్యంలో గౌరవ్, కృష్ణారావు చౌరవతో 2021
అక్టోబర్ 31, ఆదివారం, కాకినాడ దంటు సూర్యారావు
కళావేదికలో సదస్సు నిర్వహించారు. కవి, రచయిత

గ.నా.రా గారి అధ్యక్షతన “సాంస్కృతిక స్రవంతి - సమైక్యతా భావన” అంశంపై
నిర్వహించిన సదస్సులో కవి, రచయిత కొప్పర్తి వెంకటరమణమూర్తి గారు చేసిన ఉపన్యాస
సారాంశం ఇలా...

పునరుజ్జీవనం అంటే ఏమిటి?

పునరుజ్జీవనమనే మాట ఇటీవల ఎక్కువగా వినబడుతుంది. వాస్తవానికి దాని
అర్థం తప్పుగా ప్రచారంలో ఉంది. “ ఒకప్పుడు ఉండి, విలసిల్లి, తర్వాత కాలంలో పతనమై,
ఇప్పుడు తిరిగి తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది” అనుకునేదాన్ని పునరుజ్జీవనం అని
అంటారు.

సంస్కృతి అంటే కట్టుబట్టలు మాత్రమే కాదు:

సంస్కృతి అంటే కట్టు, బొట్టు, మతపరమైన ఆచార, సాంప్రదాయాలుగా ప్రచారంలో
ఉంది. వాస్తవానికి సంస్కృతి అర్థం చాలా విస్తృతమైనది. ఎల్లప్పుడూ ఒకేలా ఉండనిదీ,
అన్ని చోట్లా ఒకేలా ఉండనిదీ, ఏకీకరణకు సాధ్యంకానిదాన్ని సంస్కృతి అంటారు. ఒక
ప్రాంతంలో ఉన్న సంస్కృతి మరో ప్రాంతంలో ఉండాలని ఉండదు. అందుకే “దేశ సంస్కృతి”
అనే మాటకు అర్థం లేదు. అలా అంటున్నాము అంటే దానర్థం “కొందరి సంస్కృతి” అని
అర్థం. “మేము”... లేదా “ఇతరులు”... అనే విభజన ఏదేశంలోనూ సరైనదికాదు.

మన మతం వారు, ఇతర మతాల వారు అనేదానికి అర్థం లేదు:

భారతీయ సంస్కృతి అనేది అనేక ఉప సంస్కృతులతో కూడినది.. దాన్ని ఒక వర్గం కైవసం చేసుకుంది. భారత దేశంలో “మన” మతం, “ఇతరుల” మతం అనే భావనలు విస్తృతంగా ఉన్నాయి. మన మతం అని అంటూ ఒక మతాన్ని దరిచేర్చుకోవడం వల్ల భారతదేశంలోని క్రైస్తవం, ముస్లిం, జైన, బౌద్ధం మతాల వారిని ఇతరులుగా భావిస్తున్నారు.

ఆర్యులే ఇతరులు:

ముస్లింలు ఇండియాకు వచ్చేనాటికే ఇండియాలో ఆర్య, ద్రవిడ జాతులుండేవి. ఈ దేశంలోకి తొలుత ద్రవిడలు, తర్వాత ఆర్యులు వచ్చారు. ద్రవిడులు మంచి నాగరికతను నిర్మించారు. భారతదేశానికి విదేశీయులు అని అనాల్సి వస్తే ఆర్యులనే అనాల్సి వస్తుంది. వారు ఇండియాతో బాటు ఆప్టనిస్తాన్, పాకిస్తాన్ ప్రాంతాలకు కూడా వచ్చారు. అలాగని ఆప్టనిస్తాన్, పాకిస్తాన్ లు ఇండియాలో భాగమని చెప్పగలమా?. ఇండియాకు పర్షియన్లు, హూనులు కూడా వచ్చారు.

జాతిగా వచ్చినవారిని మతస్తులుగా భావించడం సరికాదు:

భారతదేశంలోకి ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చినవారంతా జాతులుగా వచ్చారన్న విషయాన్ని గమనించాలి. మతంగా ఎవరూ రాలేదు. ఇండియాలో ముస్లింల ఉనికిపై అనేక అవాస్తవాలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. వాస్తవానికి ఇండియాకు ముస్లింలు మొదటివారు కాదు... ఆఖరివారూ కాదు. మహమ్మదీయులకు ముందే ముస్లింలు ఇండియాకు వచ్చారు. అరబ్బు జాతికి చెందిన వారు ఇస్లాం పుట్టకముందే ఇండియాలో ఉన్నారు. ముస్లింలు వచ్చిన నాటి రోజుల్లో “ముస్లిం” అనే మాటను వాడలేదు.

ఇతర దేశాలకు ఎందుకు వెళ్లేవారు:

మనిషి ఇతర దేశాలకు ఎందుకు వెళుతుంటారన్నదాన్ని శాస్త్రీయంగా ఆలోచించాలి. మనిషి ఉన్నత జీవనం కోసం వెతుకులాటలో భాగంగా ఇతర దేశాలకు వలస వెళుతుంటారు. ఇండియాకి అనేక ప్రాంతాల నుంచి వచ్చారు. వాస్తవానికి ఆ రోజుల్లో

భారతదేశమనే దేశమే లేదు. “భరతదేశం”, “భరతవర్షం”లాంటి మాటలను చరిత్రలో వాడిన సందర్భాలు వేరు.

సంఘర్షనా?... విలీనమా?...

బయట నుంచి భారతదేశానికి వచ్చిన జాతుల వారిలో కొందరు స్థానికులతో ఘర్షించారు. మరికొందరు విలీనమయ్యారు. స్థానికంగా ఉన్నవారి సంస్కృతి, బయట నుంచి వచ్చిన వారి సంస్కృతిల మధ్య బలా బలాలను బట్టి ఇక్కడ విలీనం కావడమో, ఘర్షణ పడటమో జరిగేది.

పాలకుడి దాడిని మతం దాడిగా చూడడం సరికాదు:

ఆచరించే విధానాన్ని బట్టి ఒక జాతి వారిని ముస్లిం అని అంటున్నారు. మహ్మదీయులు భారతదేశాన్ని ఆక్రమించారని అనడం ఏ మాత్రం సరికాదు. దాడి చేసిన పాలకుడు ముస్లిం అయినంత మాత్రాన “ముస్లింలు దాడి చేశారని” అనడం సబబుకాదు. ఎందుకంటే దాడి చేసిన పాలకుడు ముస్లిం కావొచ్చు. కాని అతని సైన్యంలో అన్ని మతాలు వారూ ఉండటాన్ని గమనించాలి. ఇతర ప్రాంతాలకు జరిపిన దాడులను సంపదకోసం చేసిన దాడిగా చూడాలి. వాటికి మతపరమైన దాడిగా ముద్రవేయడం సరికాదు. ముస్లిం పాలకుడి సైన్యంలో హిందువులుండేవారు. హిందూ పాలకుల సైన్యంలో ముస్లింలుండేవారు.

విదేశీయులు అంటే ఎవరు?

విదేశీయులు అంటే ఎవరన్న ప్రశ్నను కూడా శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇతర ప్రాంతం నుంచి వచ్చి దాడి చేసి ఇక్కడి సంపదను వారి దేశానికి తరలించుకుపోవడాన్ని విదేశీయుల దాడి అని అనాలి. అందుకు ఉదాహరణ బ్రిటీషువారు. బ్రిటీషువారు ఇక్కడ తన పాలన సాగించి ఇక్కడి సంపదను తరలించుకుపోయారు. చివరకు ఈ దేశాన్ని వదలి వెళ్ళిపోయారు. దాన్ని విదేశీయుల దాడిగా చెప్పుకోవచ్చు. ముస్లింలుగా చెబుతున్నవారు ఇండియాకు వచ్చి ఈ దేశాన్ని మాతృదేశంగా భావించి, ఇక్కడి మాతృదేశ ప్రయోజనానికై పాలన సాగించి ఇక్కడే మరణించారు. బాబరు ఢిల్లీని

ఆక్రమించుకున్నాకా ఇంతటి సువిశాల దేశాన్ని చూసాకా తిరిగి ఇంకో దేశానికి వెళ్ళేది లేదని స్పష్టం చేశాడు. మహ్మదీయుల ఇండియాకు వచ్చి పాలించిన వారిలో ఏ ఒక్కరూ తిరిగి వెళ్ళలేదు. ఇక్కడి సంపదను ఇతర ప్రాంతాలకు తరలించలేదు.

ఆక్రమించడం ముస్లిమ్‌తర మతస్తులూ చేశారు:

దాడులు చేయడమనేది ముస్లింలే చేశారా? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం “కాదు” అని వస్తుంది. ఎందుకంటే హిందూ మతానికి చెందిన రాజులు కూడా జైన, బౌద్ధ మతస్తులపై దాడులు చేసి సంపదను కొల్లగొట్టారు. గోదావరి జిల్లాలో ప్రసిద్ధిగాంచిన పంచారామాలు ఒకప్పుడు బౌద్ధారామాలని, వాటిని హిందువులు ఆక్రమించి ఆలయాలను నిర్మించారన్న వాదన ఉంది. మంచి చెడ్డలు ఆలోచనల్లో ఉంటాయి కాని మనుషుల్లో ఉండవు. చరిత్ర నుంచి ఐక్యతారాగాన్ని గ్రహించాలి. అదే ఆధునిక ఆలోచనకు మార్గమవుతుంది.

ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతి ప్రాధాన్యతను గుర్తించాలి:

మతపరమైన అంశాలకు అధిక ప్రాధాన్యత ఉన్న భారతదేశంలో ఆధునిక విలువలతో కూడిన ప్రత్యామ్నాయ సంస్కృతిని నిర్మించుకోవాలి. అందుకు కుల,మత, ప్రాంతీయ భావనలను విడనాడి మెరుగైన సమాజ నిర్మాణానికై నడుం కట్టాలి. సంస్కృతి వికాశానికై పాటు పడుతున్న గౌరవ్, కృష్ణారావుల కృషి అభినందనీయం...

---- కొప్పర్తి గారి ఉపన్యాసం ముగిసింది ---

రామచంద్రపురంలో అభ్యుదయ భావాల వికాశ వేదిక డా.చెలికాని రామారావు స్మారక

భవనం

09 సాంస్కృతిక వికాసం-తక్షణ కర్తవ్యం

- కె.శాంతారావు

ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక వేదిక సమాలోచన సమావేశానికి ప్రజానాట్య మండలి నాయకులు కె.శాంతారావుగారు హాజరయ్యారు. ఆద్యంతం ఉపన్యాసాలను వినడంతో పాటు సమాలోచన కార్యక్రమం

నిర్వహణ తీరును పరిశీలించారు. ఆ అనుభవంతో సదస్సును విశ్లేషిస్తూ నవ తెలంగాణా పత్రికలో వ్యాసం రాసారు. ఆ వ్యాసం ఇలా...

ధనం సంపాదిస్తే సుఖాన్ని కొనుక్కోగలం. కాని సంతోషాన్ని పొందలేం. సంతోషం మనసుకు సంబంధించింది. సమున్నతమైన జీవన విధానంతో మాత్రమే అది సాధ్యం. కళాత్మక రసజ్ఞత కలిగిన సృజనాత్మక మానవుడి కలల ప్రపంచం సాకారమయ్యేది అప్పుడే. అక్కడే. అందుకోసం మనం బ్రతుకుతున్న ఈ సమాజాన్ని మరింత అందంగా తీర్చిదిద్దుకోవడానికి కనీస ప్రయత్నం చేద్దాం. కండ్లముందు జరుగుతున్న ప్రమాదకరమైన సాంస్కృతిక విధ్వంసానికి వ్యతిరేకంగా గొంతువిప్పుదాం. స్తబ్ధత రాజ్యమేలుతున్న చోట అర్థవంతమైన శబ్దం చేయడమే పౌర సమాజ చైతన్యానికి చిహ్నం అంటూ ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక వేదిక 2021 అక్టోబర్ 31న తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడలో సమాలోచనా సదస్సును నిర్వహించింది. ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకూ ఏకధాటిగా సాగిన సదస్సులో ముఖ్య వక్తల ప్రసంగాల్లోని కీలకాంశాలను మీ ముందుకు తీసుకొస్తున్నాను.

కె.పద్మ (మహిళా చేతన):

భారతీయ సంస్కృతి - మహిళల ప్రస్థానం గురించి ఆమె మాట్లాడుతూ స్వాతంత్రోద్యమ కాలంలో (19-20 శతాబ్దాల్లో) మన దేశ మహిళా స్థితిగతులను తెలిపారు. సతీసహగమనం, బాల్య వివాహం నిరక్షరాస్యత, గృహబందీ అంధకారంలో నేటి మహిళ, ఆ పూర్వీక వ్యవస్థలో ఎలాంటి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు పొందని అణచివేతకు గురైందో

వివరించారు. కరడుగట్టిన బానిసత్వ చాకిరీ -వేశ్యాలపటత్వం సంస్కృతి ఆచారం మాటున స్త్రీలపై దాడి చేసేవి. బాలికా శిశువ్యపారం, కన్యాశుల్కం తాండవించేవి. ఇందుకు ప్రతిగా సంఘ సంస్కరణోద్యమం పురుడుపోసుకుంది. రాజారామ్మోహనాయ్ వంటి వారి కృషి వలన సతీసహగమన వ్యతిరేక చట్టాలు వచ్చాయి. జ్యోతిరావు, సావిత్రిబాయి పూలే వంటి వారి వలన స్త్రీ అక్షరాస్యత ముందుకొచ్చింది. బ్రిటీష్ మిషనరీల ప్రభావంతో విద్యా -వైద్య రంగాల్లో స్త్రీలకు సముచిత స్థానం లభించింది. స్త్రీకూడా మనిషి అనే అభ్యుదయవాదం తెరుచుకున్నది. భర్త పోయిన స్త్రీ బతుకు నరకం అనే భావనను ఆధునిక విద్య తుత్తునియలు గావించింది.

స్వాతంత్ర్యోద్యమకాలంలో అభ్యుదయ గాములు తమతో పాటు స్త్రీలను కూడా ఉవ్వెత్తున రంగంలోకి దించారు. అనీబెసెంట్, సరోజిని నాయుడు వంటి వారు 1919లోనే కాంగ్రెస్ పార్టీకి అధ్యక్ష స్థానాల్లోకి వచ్చారు.

పెట్టుబడులు స్థాపించిన ప్యాక్షరీల్లో, తేయాకు తోటల్లో, పురుషులతో పాటు లేకుంటే ఎక్కువగానో స్త్రీలు ఉపాధిరంగంలోకి వచ్చారు. ఉత్పత్తిలో కీలక భాగస్వామ్యం అయ్యారు. దాంతో పాటు ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమంలో అనివార్యంగా మహిళలు భాగస్వామ్యం వహించారు. భారత మహిళలు ఇంత ఉధృతంగా ఉద్యమాల్లో భాగస్వామ్యం కావడానికి నేతృత్వంగా అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం పనిచేసింది. స్త్రీలకు సమాన హక్కులు అభే నినాదం (పురుషులతో సమానంగా) ఎల్లెడలా తోసుకువచ్చింది. ఇదో సామాజిక పరిణామం. ఈ పరిణామంలో స్త్రీలను పూజించడం కాదు తమతో పాటు సమానంగా స్త్రీలను గౌరవించాలనే ఓ మానవీయ సంస్కృతి ఉద్భవించింది. దీనిని కాపాడుకోకపోతే మనం తిరిగి అంధకారంలోకి ప్రవేశిస్తామని తెలిపారు.

భారతీయ సమాజం- సాంస్కృతికోద్యమ చరిత్ర అంశంపై జి.భార్గవ

మాట్లాడుతూ... సంస్కృతి వికాసం లోతులను, ఉజ్వల విశాలతను తడవుడానికి ప్రయత్నించారు. సంస్కృతి అంటే జీవన విధానం అని తెలిసినప్పటికీ అప్పుడప్పుడు ఆయా సందర్భాల్లో ఉద్యమ అలలు ఉధృతితో ఎలా ఎగిసిపడతాయో వివరించారు. ప్రజలు అంటే మనమే. మనం మనకు తెలియకుండానే దుష్టసంస్కృతిలో భాగస్వాములం

అవుతున్నాం. జ్ఞానం పేరుతో రకరకాల భావజాలాలను పెంపొందించడం ఆయా చారిత్రక సందర్భాల్లో ఆ వ్యవస్థలు పుట్టిస్తాయి. ఉత్తర భారతంలో తురసీదాస్ కవిగాయకుడిని నారద స్వరూపంగా ప్రజలు నావిస్తారు. స్త్రీలు, శూద్రులు, పశువులు, తోళ్ళు, డప్పులు ఎప్పటికప్పుడు శుభ్రపరిచి కాగపెడితే తప్ప అవి మాట వినవు అని ఆణన దాహాల్లో పాడారు. వాటినే అందిపుచ్చుకుని ఇప్పటికీ పాడుతున్నారు. ఇవి అమోదయోగ్యంకావు. అయినా చలామణి అవుతున్నాయి. కావుల మాటలు, పాటలు, భావాలు కాకుండా వాటి వెనుక ఉండే అంతః సారాన్ని గ్రహించాలి. ఆ జ్ఞానాన్ని ఇప్పటి సమాజానికి ఇవ్వాలి.

కృతుల్లోని సత్యాన్ని వెతికే జ్ఞానాన్వేషణ ఆవశ్యం అవుతున్నది. ఇది ఇప్పటి పరిణామం. సింధునాగరికతలో ప్రజల భౌతిక జీవన విషయాలు తెలిసినంతగా సాంస్కృతిక జీవన విషయాలు తెలియలేదు. నగర రాజ్యాలు విచ్ఛిన్నమైపోయాక జనం పాయలు పాయలుగా చీలిపోయారు.

ఆర్యులు పశుపాలకులు, మంత్రోక్తమైన కర్మకాండ సంస్కృతి వారిది. హోమం, సోమం, భోగం వాటి లక్ష్యాలు. అంటే తిను, తాగు, తిరుగు అనే అర్థం. ఈ ఆరాధనలో కూడా క్వీట్ ప్రోకో ఉంటుంది. నేనింత సమర్పించుకుటాను. నీవు నాకు ఇది ఇవ్వు. లేదా నాకిది ఇస్తే నీకిది ఇస్తాను అని భగవంతునితో బేరమాడే పద్ధతి ఉంటుంది. ఇందులో ఇంత దిగజారుడు పద్ధతులు ఉండటం వలనే స్వచ్ఛమైన ఆధ్యాత్మిక చింతన కోసం శ్రవణక సంస్కృతి ఆవిర్భవించింది. శ్రవణుకులు అంటే సన్యాసులు. సేవ-పరిత్యాగం వీరి లక్ష్యం. వైదికులకు పూర్తి వ్యతిరేకం. ఇది ఉజ్వల వేగంతో వ్యాప్తి చెందింది. దులో నుండే జైనం-బౌద్ధం ఉద్భవించాయి. ఈ సైద్ధాంతిక, నైతిక పునాదుల నుండే సాంఖ్య, వైశేషిక, న్యాయదర్శనాలు పుట్టుకు వచ్చాయి. తాతత్విక చింతనతో తర్కయుగం మొదలైంది. సత్యాన్వేషణ కోసం భిన్న భావాల మధ్య చర్చించుకునే ఆరోగ్యకరమైన ప్రజాస్వామ్య సంస్కృతి నెలకొన్నది.

పూర్వ మీమాంస, ఉత్తర మీమాంసలు మొదలయ్యాయి. కర్మకాండలను పునరుజ్జీవం చేయాలనే లక్ష్యంగా పూర్వ మీమాంస భావజాలం కృషి చేసింది. యోగ పతంజలికి ఇదొక నిదర్శనం. ఓ మిషన్ లాగ క్రమబద్ధమైన కర్మకాండలు సాగించాలనే ఈ పూర్వ మీమాంస ఉద్యమం ఆచరణలో వైఫల్యమైంది. అవశేషంగా భక్తి ఉద్యమం

పుట్టుకొచ్చింది. ఇందులో ప్రశ్నకు తావులేదు. ప్రశ్నించినవాడు బహిష్కృతుడు లేదా ద్రోహి అవుతాడు. పితృభక్తి, పతిభక్తి, రాజ్యభక్తి, దైవభక్తి, అహేతుకంగా సాగాల్సిందే. సొంత ఆలోచన, సొంత ప్రయత్నాన్ని ఇది సమాధి చేస్తుంది. తగా అంటే తాను ఆలోచన రహితుడుగా సమాధి అవుతున్నట్టు తెలుసుకోలేనంతగా మూఢత్వంలోకి లాక్కుపోతుంది. ఈ మూర్ఖభక్తి ఉద్యమంలో హైందవంలోనే శైవం-వైష్ణవం మధ్యపెద్ద ఎత్తున మారణ ఘర్షణలు చెలరేగిన విషయం కాదనలేం.

బ్రిటిష్ వలసవాదం ప్రవేశంతోనే ఆధునికత మనలో ప్రవేశించింది. అక్రమాల గురించి, అన్యాయాల గురించి సహేతుకంగా ఆలోచించడం, స్వతంత్రంగా నిర్ణయాధికారం తీసుకోవడం తిరిగి ప్రారంభమైంది. 'మనుషులందరూ సమానమే' అన్న ఆధునిక భావమే అందరికీ శిరోధార్యమైంది.

సాంస్కృతిక స్రవంతి-సమైక్యతా భావన అనే అంశంపై కొప్పర్తి

వెంకటరమణమూర్తి మాట్లాడుతూ... గతంలో మనుషుల మధ్య రాకూడదని ఓ విభజన రేఖ చరిత్రలో ఆవిర్భవించింది. (ద సెల్ఫ్ - ద అదర్) నేను, మేము లేదా ఇతరులు. ఇది మనిషిని చీల్చుకుంటూ సాగుతున్నది. సింధునాగరికతను ద్రవిడులు నిర్మించారు. అప్పటికి భారతదేశమే లేదు. బయట నుండి ఆర్యులు, అరబ్బులు, గ్రీకులు, తురుష్కులు, హుణులు, కుషాణులు ఇలా ఎన్నెన్నో తెగలవారు ఈ ప్రాదేశిక భూమిలోకి అడుగిడినారు. ఇవన్నీ జాతుల పేర్లే తప్ప మతాల పేర్లుకావు. సంలీనమైన జాతులు. ముస్లింలుగా స్థిరపడిన వారు ఎందరో ఉన్నారు. మొగలులు పాలకులుగా ఉన్నప్పుడు హిందూ రాజులు, సంస్థానాధీశులు ఆయా ప్రాంతాల్లో పాలన చేశారు. ముస్లిం పాలకుల్లోని యంత్రాంగంలోనూ, సైన్యంలోనూ హిందువులున్న విషయం తెలిసిందే. కాని బ్రిటిష్ వారి రాకతో డ్రయిన్ థియరీ (కాలువ సిద్ధాంతం) ముందుకు వచ్చింది. బ్రిటీష్ ఆర్థిక (సామ్రాజ్యవాద) వ్యవస్థకనుగుణంగా మన వనరులన్నీ ఒకేవైపునకు ప్రవహించడం, అంటే... ఇంగ్లండ్ వైపునకు ప్రవహించడం జరిగింది. అంతకు ముందు అలా కాదు., పాంటైన్ థియరీ (ఎక్కడివారు అక్కడే విస్తరించేలా) అమలైంది. మొగలుల ఆర్థిక వనరులు ఆయా ప్రాంతాల ప్రజల అభివృద్ధికే తోడ్పడ్డాయి. మహమ్మదీయులు అలా ఈ

ప్రాంతంలో అంతర్గతమయ్యారు. ఏది ఏమైనా మనుషుల మధ్య చీలికలు, బేధభావాలు సాంస్కృతిక సమైక్యతకు, వికాసానికి అడ్డుగోడలుగా నిలుస్తాయి.

మన చుట్టుపక్కల ఉన్న బౌద్ధారామాలు శైవుల విధ్వంసం వల్లనే పంచారామాలుగా విలసిల్లాయని చరిత్ర చెబుతుంది. మంచి-చెడ్డలు వ్యక్తుల్లో ఉంటాయి తప్ప మతాల్లో ఉండవు. ప్రతి మతమో సర్వేజనా సుఖినో భవంతునే కోరుకుంటుంది. గతంలోకి పోయి అశాస్త్రీయ భావజాలంతో విధ్వేషాలు రెచ్చగొట్టడం సాంస్కృతిక విధ్వంసమే తప్ప వికాసం కాదు అని కొప్పర్తి తేల్చి చెప్పారు.

సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం-తక్షణ కర్తవ్యం అంశంపై ఎస్.వేణుగోపాల్

కీలక ప్రసంగం చేశారు...సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం అనే మాట సరైనదేనా అని ప్రశ్నిస్తూ... ఎందుకంటే సంఘ్ పరివార్ శక్తులు వర్ణాశ్రమ ధర్మమే సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనంగా భావిస్తున్నాయి. సగం పైగా న్న మానవ జాతిని మనుషులుగా చూడని బానిస సమాజం అది. ఆ విధంగా గతంలో ఉజ్వలమైన ఘటనలు లేవు. ఇప్పుడు మనం సాధించవలసింది సాంస్కృతిక పునర్వికాసం. రాజుల సంస్కృతి వేరు, ప్రజల సంస్కృతి వేరు. రాజుల సంస్కృతి అంటేనే పరిష్కరించబడేది. మానవుల సహజ లక్షణాలు కనుమరుగు చేసే రీతిలో కుల, మతం, ప్రాంతం భాషా వైషమ్యాలు ముందుకొచ్చాయి. సరుకు, మార్కెట్, వినియోగదారి సంస్కృతి రుద్దబడుతున్నది. నిత్యజీవితంలో మానవ ప్రవర్తనల సమాహారంగా సంస్కృతిని యునెస్కో అభివర్ణించింది. ఉత్పత్తి సంబంధాల్లోనే మానవ సంస్కృతి ఆవిర్భవించినట్టు మనకు అర్థమవుతున్నది. మానవ ప్రవర్తనలో సామాజిక ప్రవర్తన అంతర్భాగం. అరిస్టాటిల్ మనిషిని సంఘజీవి అన్నాడు. మరి మత సంబంధాలు సమిష్టి సంఘ వర్తనకు, సమాజ చర్యలకు అడ్డు పడుతున్నాయి. వాటిని తొలగించినప్పుడే మానవ మానవ వికాసం, సాంస్కృతిక వికాసం. సంస్కృతి ఎప్పుడూ, ఎక్కడా ఏకశిలా సదృశ్యంకాదు. స్థిరబిందు కాదు. నిత్యచలనం. అసలు భారతదేశమే ఓ ఉపఖండం. ఖండంలో ఓ మూస సంస్కృతి ఉండదు. ఎక్కడా లేని విధంగా ఇక్కడ నాలుగు వేల కులాలున్నాయి.

స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం నినాదాలతో పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతి వచ్చినప్పటికీ ఇక్కడ ఫ్యూడల్ సంస్కృతితో మిలాఖత్ కాక తప్పలేదు. పైకి ఎన్ని మాటలు చెప్పినా మనిషిని నిలువెల్లా దోపిడీ చేసేది పెట్టుబడిదారీ సంస్కృతి, నీ రక్తంతో, నీ చమటతో, నీ శ్రమతో తయారయ్యే వస్తువును నీకే ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతుంది. నిన్ను మృతప్రాయం చేస్తుంది. జాలి, దయ, కరుణ, మానవత్వం దానికి ఉండవు. లాభం కోసం అన్నింటినీ జీర్ణం చేసుకుంటుంది. అదే ఇప్పుడు బహుళజాతి సంస్థలుగా కార్పొరేట్లుగా, సూపర్ మార్కెట్లుగా అవతరిస్తూ కొత్తగా మీద పడుతున్నది. అయితే ఇప్పుడు మన చదేశంలో ఏకకాలంలో చిన్న చిన్న చారిత్రక దశల,, సామాజిక తరగతుల, వర్గాల, వర్ణాల జీవనశైలిని చూడవచ్చు. వాస్తు, ముహూర్తం అనుగుణంగా బిడ్డను కనడం (సిజేరియన్ ఆపరేషన్ తో), క్షుద్ధ పూజలతో నరబలులు గావించడం అన్నీ గమనిస్తున్నాం.

ఈ మూర్ఖత్వాలకు, అశాస్త్రీయతకు భిన్నంగా మనిషిని మనిషిగా, సంఘ జీవిగా నిలబెట్టే సమానత్వం సంస్కృతి మనకు ఇప్పుడు మార్గదర్శకం. సాటి మనిషి పట్ల సహానుభూతి కలిగే ప్రేమ, కరుణ, భావజాలాలను పునరుజ్జీవంపజేయడమే ఈ నాటి కర్తవ్యం. యతాతథ స్థితిలోని, అక్రమాలను, అన్యాయాలను దౌర్జన్యాలను ప్రశ్నించకుండా ముందుకు పోలేం. ఈ విధమైన సమ్యక్ దృక్పథంతోనే ప్రజలను ముఖ్యంగా శ్రమజీవులను గౌరవించే ప్రజాస్వామ్య సంస్కృతిని నిర్మించుకోగలం. తన్ను తాను తెలుసుకోవడం, మంచి పనులు చేయడం, చెప్పేదానికి చేసేదానికి తేడా లేకుండా చూసుకోవడం, సరైన సంస్కృతికి రాచబాట అవుతుందని ఎస్.వేణుగోపాల్ చెప్పారు.

డాక్టర్ స్టాలిన్ మాట్లాడుతూ... ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకు ఏక బిగిన సాగిన ఈ సమాలోచన సదస్సు నిజమైన జ్ఞాన పాఠశాలను స్ఫూరింప చేస్తుందని, వివిధ ప్రజారంగాలలో పనిచేసే కార్యకర్తలకు ఇలాంటి పాఠశాలలు ఆవశ్యమని, కార్యకర్తలు మరింత శక్తివంతంగా పనిచేయడానికి తొడ్పడతాయని చెప్పారు.

సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం లేదా పునర్వికాసం కేవలం వ్యక్తులు, సంస్థలు, మతాలు కేంద్రంగా విలసిల్లవనీ, మనిషి, సమానత్వం, శ్రమజీవుల ఉద్యమాలు కేంద్రంగానే విస్తరిస్తాయనీ, ముందుకు పోతాయనీ ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య నిర్వహించిన

సదస్సులు తేటతెల్లం చేసాయి. ఇప్పటికే ఈ ప్రజా సాంస్కృతిక రంగంలో పని చేస్తున్న రావు కృష్ణారావు, సి.ఎ.ప్రసాద్, ఇబ్రహీం మనోరమ, విజయాబక్షి , డాక్టర్ రవికుమార్, రాజేష్, రవికాంత్, పద్మావతి, పద్మజావాణి, త్రిమూర్తులు, సత్యనారాయణరెడ్డి, వర్మ, జానకిరాం, గంగాధర్ రావు, పి.రామకృష్ణ, గోపు చంద్రరావు, బాబాయమ్మ, సిద్ధు ప్రభుతులు పాల్గొన్నారు. నిర్వాహకులుగా ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య, డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి బాధ్యులు డాక్టర్ చెలికాని స్థాలిన్, కట్టా కృష్ణారావు, గౌరవ్ వ్యవహరించారు. ప్రజానాట్యమండలి కళాకారుల గేయాలాపన సదస్సులను ఉత్తేజపరిచాయి.

----- వ్యాసం ముగిసింది -----

కాకినాడ సదస్సుకు హాజరైన సభికులు

10 సంస్కృతిలో స్త్రీల పాత్ర – విజయ భక్ష

(2021 డిసెంబర్ 12న రామచంద్రపురం సదస్సులో విజయ బక్ష గారి ఉపన్యాస సారాంశం)

భారతీయ సంస్కృతిలో స్త్రీల పాత్ర గణనీయమైనది. చారిత్రక పరిణామ క్రమానికి మూలమైన శ్రమ పాత్రను గుర్తించగలగితే

మహిళ చేసిన కృషిని గుర్తించగలుగుతాం. చరిత్రలో స్త్రీల పాత్రకు సంబంధించిన కృషి తాలూకు అంశాలను లిఖించబడలేదు. స్మృతులు నిర్దేశిస్తూ చెప్పిన విషయాలకే స్త్రీలను పరిమితం చేస్తూ వచ్చారు. స్త్రీని జీవిగా పరిగణించకుండా వస్తువుగానో, పదార్థంగానో చూశారు. పూజ మందిరాలకే పరిమితం చేసి సమాజానికి దూరం చేశారు.

వాస్తవానికి దేశ సంస్కృతి, నాగరికత అభివృద్ధిలో స్త్రీలు విశేషంగా కృషి చేశారు. గణ సమాజం నుంచి నేటి ఆధునిక సమాజం వరకూ మహిళ తనదైన శైలిలో అనేక రంగాల్లో శ్రమను చేస్తూ ముందుకు సాగుతోంది. ఆ విషయాన్ని మరుగునపడేసేందుకు కొన్ని శక్తులు తీవ్రంగా దాడి చేస్తున్నాయి. పురాణ ఇతిహాసాల్లోనూ, ఇతర మతాల్లో స్త్రీ గురించి చెప్పిన అంశాలను ప్రచారం చేస్తూ సమాజంలో స్త్రీ పాత్రను పరిమితం చేస్తున్నారు. ఇటీవల కాలంలో స్త్రీలపై అనేక విధానాలుగా తీవ్రంగా తప్పుడు ప్రచారం చేస్తున్నారు. చరిత్రను వక్రీకరించి తిరిగి రాయాలన్న డిమాండ్ అందులో భాగమే. జాతీయ భావన పేరుతో సాగుతున్న ఇలాంటి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితుల్లో శ్రమ సంస్కృతి, అందులో మహిళ పాత్ర గురించి తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

భారతీయ చరిత్రలో స్త్రీలను ఒక పక్కన పవిత్రమైనవారుగానూ, కీర్తించతగిన వారుగానూ చెబుతూనే మరో పక్క స్త్రీని వస్తువుగానో, పదార్థంగానో మాత్రమే చూడటం జరిగింది. ఋగ్వేదంలో స్త్రీని అబలగా చెప్పారు. ధనంకోసం లక్ష్మీదేవిగానూ, జ్ఞానంకోసం సరస్వతిగానూ, శక్తికి ప్రతినిధిగా దుర్గామాతగానూ చెబుతూనే ధనమూ, జ్ఞానమూ, శక్తిలన్నింటికీ స్త్రీని దూరం చేసే ప్రయత్నాలు చేస్తూ వచ్చారు. కుటుంబంలో ఆర్థిక కార్యకలాపాలకు, చదువుకు స్త్రీని దూరంగా ఉంచుతూ వచ్చారు.

“స్త్రీలను, దాసులను తరచూ దండిస్తేనే తప్ప మాట వినరు” అంటూ మనుధర్మ శాస్త్రంలో ఉంది. సకల పాపాలకు స్త్రీ కారణమని ఆ శాస్త్రం చెబుతుంది. పురుషుడికోసం చనిపోయిన భర్త చితిపై బతికున్న భార్యను సజీవదహన చేస్తూ సతీసహగమన సూత్రాన్ని గొప్ప దైవ కార్యంగా చెప్పుకొచ్చేవారు. అలా ప్రాణత్యాగం చేసిన మహిళకు భర్త శరీరంపై ఎన్ని రోమాలున్నాయో అన్ని సంవత్సరాలుపాటు స్వర్గలోక నివాసం ప్రాప్తిస్తుందని కట్టుకథలు చెప్పారు. పురుషుడికోసమే స్త్రీని సృష్టించబడినదని బైబిల్ చెప్పడంతో క్రైస్తవ మతంలో స్త్రీకి తగిన ప్రాధాన్యతలేదని స్పష్టమవుతుంది. “స్త్రీలు పొలములు వంటివారు మీకు ఇష్టమైనప్పుడు వారి వద్దకు పొండు” అని ఖురాన్ చెప్పడం ద్వారా ఇస్లాం సైతం స్త్రీని తక్కువగానే చూసిందని అర్థమవుతుంది. ధర్మరాజు భార్యను జూదంలో పందెం కట్టాడు.

స్త్రీశక్తి అణచివేతకు సంబంధించిన విషయాలను పిల్లలకు సైతం ఉగ్గుపాలతో నేర్పించడంతో నరనరాల్లో ఇంకిపోయి తాము శక్తి హీనులమన్న భావన యువతుల్లో సైతం బలపడిపోయింది. నేటి ఆధునిక సమాజంలో సైతం స్త్రీ సర్దుకుపోతూ ఉండాలంటూ హితబోధలు చేస్తుంటారు. రజక పద్ధు రాసుకునేంత చదువు చాలంటూ పరిమితిలు పెట్టారు.

భార్యను కొట్టడం భర్త హక్కుగా సమాజంలో కొనసాగుతుంది. దాన్ని చూసి వారి పిల్లలు సైతం అనుకరిస్తున్నారు. భర్త వద్ద, అత్తమామల వద్ద సర్దుకు పోతూ ఉండంటూ ఆడపిల్లలకు చెబుతూ వారిని మానసికంగా అణచివేతకు సిద్ధం చేస్తుంటారు. ఇక సీరియళ్ళు, సినిమాలు స్త్రీలకు ఏపాటి విలువ ఇస్తున్నాయో చూస్తూనే ఉన్నాం. చదువుల్లో అమ్మాయికంటే అబ్బాయికి ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. దేశంలో స్త్రీలకోసం అనేక చట్టాలున్నప్పటికీ అమలులో అంతంత మాత్రమే.

యువత తాత్కాలిక అంశాలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తున్నరోజులివి. గతకాలపు చరిత్రపై దృష్టి సారించాల్సిన అవసరాన్ని వారు గుర్తించాలి. ఆ దిశగా నేటి యువత ముందుకు సాగాలని కోరుకుంటున్నాను. సమాజాన్ని మేల్కొల్పే కృషిలో భాగంగా ప్రత్యామ్నాయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య, డాక్టర్ చెలికాని రామారావు స్మారక సమితి చేస్తున్న కృషి అభినందనీయం. ----- విజయ భక్త గారి ప్రసంగం ముగిసింది -----

రామచంద్రపురం సదస్సులో సభికులు

రామచంద్రపురంలో అభ్యుదయగీతాలను ఆలపిస్తున్న ప్రజానాట్యమండలి కళాకారులు